Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (pierwsza izba)

z dnia 19 stycznia 2016 r.*

Konkurencja — Porozumienia, decyzje i uzgodnione praktyki — Rynek projektów odnoszących się do rozdzielnic z izolacją gazową — Decyzja wydana w następstwie stwierdzenia przez Sąd częściowej nieważności decyzji pierwotnej — Grzywny — Obowiązek uzasadnienia — Zasada dobrej administracji — Prawo do obrony — Równość traktowania — Proporcjonalność — Błąd w ocenie — Kwota wyjściowa — Stopień przyczynienia się do naruszenia — Mnożnik służący zapewnieniu skutku odstraszającego

W sprawie T-409/12

Mitsubishi Electric Corp., z siedzibą w Tokio (Japonia), reprezentowana przez R. Dentona, J. Vyavaharkara, R. Browne, L. Philippou, M. Roalda, J. Robinsona, solicitors, oraz adwokata K. Haegemana,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez N. Khana oraz P. van Nuffela, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot przede wszystkim żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C(2012) 4381 z dnia 27 czerwca 2012 r. zmieniającej decyzję C(2006) 6762 wersja ostateczna z dnia 24 stycznia 2007 r. dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 [WE] (obecnie art. 101 TFUE) oraz art. 53 porozumienia EOG w zakresie, w jakim jej adresatem były Mitsubishi Electric Corp. i Toshiba Corp. (sprawa COMP/39.966 – Rozdzielnice z izolacją gazową – Grzywny), w zakresie, w jakim dotyczy ona skarżącej, oraz, tytułem żądania ewentualnego, zmianę art. 1 tej decyzji celem uchylenia lub też obniżenia kwoty grzywny nałożonej na skarżącą,

SĄD (pierwsza izba),

w składzie: H. Kanninen, prezes, I. Pelikánová (sprawozdawca) i E. Buttigieg, sędziowie,

sekretarz: S. Spyropoulos, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 21 kwietnia 2015 r.,

wydaje następujący

* Język postępowania: angielski.

Wyrok

Okoliczności powstania sporu

1 Skarżąca, Mitsubishi Electric Corp., jest japońską spółką działającą w różnych sektorach, w szczególności w dziedzinie rozdzielnic z izolacją gazową (zwanych dalej „RIG"). Pomiędzy październikiem 2002 r. a kwietniem 2005 r. jej działalność w dziedzinie RIG była prowadzona przez rozwiązaną w 2005 r. spółkę TM T&D Corp., w której skarżąca posiadała wraz ze spółką Toshiba Corp. jednakowej wielkości udziały.

2 W dniu 24 stycznia 2007 r. Komisja wydała decyzję C(2006) 6762 wersja ostateczna dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 [WE] i art. 53 porozumienia EOG (sprawa COMP/F/38. 899 – Rozdzielnice z izolacją gazową) (zwaną dalej „decyzją z 2007 r.").

3 W decyzji z 2007 r. Komisja stwierdziła jednolite i ciągłe naruszenie art. 81 WE oraz art. 53 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym utrzymujące się na rynku RIG w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) pomiędzy dniem 15 kwietnia 1988 r. a dniem 11 maja 2004 r. i nałożyła na adresatów tej decyzji, będących europejskimi i japońskimi producentami RIG, grzywny, których wysokość obliczono zgodnie z metodologią zawartą w wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 15 ust. 2 rozporządzenia nr 17 oraz art. 65 ust. 5 traktatu EWWiS (Dz.U. 1998, C 9, s. 3, zwanych dalej „wytycznymi w sprawie metody ustalania grzywien"), jak również w komunikacie Komisji w sprawie zwolnienia z grzywien oraz zmniejszania grzywien w przypadkach karteli (Dz.U. 2002, C 45, s. 3).

4 Naruszenie będące przedmiotem decyzji z 2007 r. składało się z trzech podstawowych elementów:

— porozumienia podpisanego w Wiedniu w dniu 15 kwietnia 1988 r. (zwanego dalej „porozumieniem GQ") ustalającego reguły przydziału projektów dotyczących RIG w skali światowej i mającego na celu utrzymanie limitów odzwierciedlających w znacznym stopniu ich oszacowane historyczne udziały w rynku; porozumienie to, mające zastosowanie do całego świata z wyjątkiem Stanów Zjednoczonych, Kanady, Japonii i 17 krajów Europy Zachodniej, opierało się na przydziale dotyczących RIG projektów producentom japońskim na podstawie „wspólnego limitu japońskiego", a producentom europejskim – na podstawie „wspólnego limitu europejskiego";

— uzgodnienia równoległego (zwanego dalej „wspólnym uzgodnieniem"), na podstawie którego, po pierwsze, dotyczące RIG projekty usytuowane w Japonii oraz w krajach będących europejskimi członkami kartelu (zwanych dalej „krajami macierzystymi") były zarezerwowane, odpowiednio, dla japońskich i europejskich członków tego kartelu, i po drugie, dotyczące RIG projekty usytuowane w innych krajach europejskich były również zarezerwowane dla grupy europejskiej, gdyż producenci japońscy zobowiązali się do nieskładania ofert na projekty europejskie; niemniej jednak w zamian za przyjęcie tego zobowiązania projekty takie musiały być zgłaszane grupie japońskiej i zaliczane na poczet przewidzianego w ramach porozumienia GQ „wspólnego limitu europejskiego" (obowiązki zwane dalej „mechanizmami informowania i księgowania");

— podpisanego także w Wiedniu w dniu 15 kwietnia 1988 r. porozumienia zatytułowanego „E-Group Operation Agreement for GQ-Agreement" (zwanego dalej „porozumieniem GQ"), którego stronami byli członkowie grupy europejskiej producentów i które miało za przedmiot podział dotyczących RIG projektów przydzielonych tej grupie na podstawie porozumienia GQ.

5 W art. 1 decyzji z 2007 r. Komisja stwierdziła, że skarżąca uczestniczyła w naruszeniu w okresie od 15 kwietnia 1988 r. do 11 maja 2004 r.

6 Z tytułu naruszeń wskazanych w art. 1 decyzji z 2007 r. na skarżącą została nałożona w art. 2 tej decyzji grzywna w wysokości 118 575 000 EUR, przy czym odpowiedzialność za zapłatę 4 650 000 EUR, odpowiadających naruszeniu popełnionemu przez TM T&D, była ponoszona solidarnie z Toshibą.

7 W dniu 18 kwietnia 2007 r. skarżąca wniosła skargę przeciwko decyzji z 2007 r.

8 Wyrokiem z dnia 12 lipca 2011 r., Mitsubishi Electric/Komisja (T-133/07, Zb.Orz., EU:T:2011:345), Sąd, po pierwsze, oddalił podniesione przez skarżącą żądania w zakresie, w jakim dotyczyły one stwierdzenia nieważności art. 1 decyzji z 2007 r. Po drugie, stwierdził on nieważność art. 2 lit. g) i h) decyzji z 2007 r. w dotyczącym skarżącej zakresie, uzasadniając to tym, że Komisja naruszyła zasadę równego traktowania, wybierając w ramach obliczania kwoty grzywny w przypadku skarżącej rok referencyjny inny niż ten wybrany w przypadku europejskich uczestników naruszenia.

9 W dniu 22 września 2011 r. skarżąca wniosła do Trybunału odwołanie przeciwko ww. w pkt 8 wyrokowi Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345).

10 W dniu 15 lutego 2012 r. Komisja przesłała skarżącej przedstawiające okoliczności faktyczne pismo, w którym instytucja ta wskazała, że nosi się z zamiarem wydania nowej decyzji nakładającej na nią grzywnę (zwane dalej „pismem przedstawiającym okoliczności faktyczne"). Przedstawiła w nim okoliczności faktyczne mające jej zdaniem znaczenie dla obliczenia kwoty tej grzywny, uwzględniając ww. w pkt 8 wyrok Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345).

11 W dniu 16 marca 2012 r. skarżąca przedstawiła uwagi w przedmiocie tego pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne.

12 W dniu 8 czerwca 2012 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli skarżącej i wywodzącej się z Komisji grupy, której powierzono poprowadzenie tej sprawy.

13 Wydając decyzję C(2012) 4381 z dnia 27 czerwca 2012 r. zmieniającą decyzję z 2007 r. w zakresie, w jakim jej adresatami były skarżąca i Toshiba (sprawa COMP/39.966 – Rozdzielnice z izolacją gazową – Grzywna) (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją"), Komisja zmieniła art. 2 decyzji z 2007 r., dodając do tego aktu nowe pkt g) i h). Na mocy pkt g) Komisja nałożyła na skarżącą grzywnę w wysokości 74 817 000 EUR, za której zapłatę odpowiedzialność ponosiła jednie skarżąca. Na mocy pkt h) na skarżącą nałożona została grzywna w wysokości 4 650 000 EUR, za której zapłatę odpowiedzialność skarżąca ponosiła wspólnie z Toshibą.

14 Celem zaradzenia podnoszonej przez Sąd w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345) nierówności traktowania Komisja oparła się w zaskarżonej decyzji na globalnych obrotach RIG w 2003 r. Ze względu na to, że w tym właśnie roku działalność skarżącej i Toshiby w zakresie RIG była prowadzona przez TM T&D, Komisja uwzględniła obroty osiągnięte w 2003 r. przez tę właśnie spółkę (motywy 59 i 60 zaskarżonej decyzji).

15 Po pierwsze, celem zróżnicowania traktowania mającego odzwierciedlać odpowiednio zróżnicowany wkład w kartel poszczególnych jego członków Komisja obliczyła więc dotyczący RIG udział rynkowy TM T&D w 2003 r. (15–20%) i zaklasyfikowała tę spółkę, w ramach określonego w motywach 482–488 decyzji z 2007 r. podziału uczestników kartelu na kategorie, do kategorii drugiej. Spółce TM T&D przypisana została zatem hipotetyczna kwota wyjściowa w wysokości 31 000 000 EUR (motyw 61 zaskarżonej decyzji).

16 Po drugie, celem odzwierciedlenia odmiennej w przypadku skarżącej i Toshiby zdolności do przyczynienia się do naruszenia w okresie poprzedzającym utworzenie TM T&D kwota wyjściowa grzywny tej ostatniej spółki została podzielona między jej udziałowców w częściach odpowiadającym

wielkości ich sprzedaży RIG w 2001 r., będącym ostatnim kompletnym rokiem poprzedzającym utworzenie TM T&D. Skarżącej przypisano zatem kwotę wyjściową w wysokości 20 136 801 EUR, a Toshibie – kwotę wyjściową w wysokości 10 863 199 EUR (motywy 62 i 63 zaskarżonej decyzji).

17 Po trzecie, celem zapewnienia odstraszającego skutku grzywny Komisja zastosowała w odniesieniu do skarżącej mnożnik wynoszący 1,5, przyjmując za podstawę obroty osiągnięte przez nią w 2005 r. (motywy 69–71 zaskarżonej decyzji).

18 Po czwarte, celem odzwierciedlenia czasu trwania naruszenia w okresie poprzedzającym utworzenie TM T&D Komisja zwiększyła o 140% przypisaną skarżącej kwotę wyjściową (motywy 73–76 zaskarżonej decyzji).

19 Po piąte, celem odzwierciedlenia czasu trwania naruszenia w okresie prowadzenia działalności przez TM T&D na skarżącą i Toshibę została nałożona na zasadzie odpowiedzialności solidarnej kwota odpowiadająca 15% przypisanej TM T&D hipotetycznej kwoty wyjściowej (motyw 77 zaskarżonej decyzji).

20 Wreszcie, po szóste, kwota tej nałożonej na zasadzie odpowiedzialności solidarnej grzywny została pomnożona przez określony w odniesieniu do skarżącej mnożnik służący zapewnieniu skutku odstraszającego, a będąca wynikiem tej operacji kwota przekraczająca grzywnę nałożoną na zasadzie odpowiedzialności solidarnej została nałożona na skarżącą tytułem odpowiedzialności indywidualnej (motyw 78 zaskarżonej decyzji).

Postępowanie i żądania stron

21 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 12 września 2012 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.

22 Pismem z dnia 8 stycznia 2013 r. skarżąca zrezygnowała z prawa do wniesienia repliki.

23 Postanowieniem z dnia 21 lutego 2013 r. prezes czwartej izby Sądu zawiesił postępowanie do momentu ogłoszenia wyroku w sprawie C-489/11 P, Mitsubishi Electric Corp./Komisja.

24 Ze względu na zmianę składu izb Sądu sędzia sprawozdawca został przydzielony do pierwszej izby, której w rezultacie przekazana została niniejsza sprawa.

25 Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2013 r., Siemens/Komisja (C-239/11 P, C-489/11 P i C-498/11 P, EU:C:2013:866), Trybunał oddalił odwołanie od ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345). Postępowanie w niniejszej sprawie zostało więc wznowione.

26 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (pierwsza izba) postanowił w dniu 3 lutego 2015 r. otworzyć procedurę ustną i w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania przed Sądem z dnia 2 maja 1991 r. wezwał strony do przedłożenia mu pewnego dokumentu oraz zwrócił się do nich z pytaniami na piśmie. Strony spełniły w terminie żądania Sądu.

27 Skarżąca wnosi do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji w dotyczącym jej zakresie;

— tytułem żądania ewentualnego – zmianę art. 1 zaskarżonej decyzji celem uchylenia albo obniżenia kwoty nałożonej na nią grzywny;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

28 Komisja wnosi do Sądu o:

— odrzucenie skargi w części jako oczywiście niedopuszczalnej, a w części – oddalenie jej jako oczywiście pozbawionej podstawy prawnej;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

W przedmiocie głównego żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji

29 Na poparcie swego głównego żądania skarżąca podnosi w skardze dziewięć zarzutów. Pierwszy z nich został oparty na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, zasady dobrej administracji oraz przysługującego skarżącej prawa do obrony. Drugi został oparty na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, zasady równego traktowania i zasady proporcjonalności w zakresie dotyczącym obliczania mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego. Zarzut trzeci został oparty na naruszeniu zasady proporcjonalności, którego Komisja miała się dopuścić ze względu na to, że obliczyła kwotę grzywny skarżącej w taki sam sposób jak kwoty grzywien nałożonych na producentów europejskich. Zarzut czwarty dotyczy błędu, którego miała się dopuścić Komisja przy ustalaniu wpływu zachowania skarżącej i, co za tym idzie, obliczaniu nałożonej na nią grzywny, nie biorąc pod uwagę przedstawionych jej dowodów natury technicznej i gospodarczej. Zarzut piąty opiera się na błędzie w ocenie czasu trwania naruszenia. Zarzut szósty został oparty na naruszeniu popełnionym przy ustalaniu proporcji, w jakiej należy podzielić pomiędzy skarżącą i Toshibę kwotę wyjściową TM T&D, zasad równego traktowania i proporcjonalności. Zarzut siódmy dotyczy naruszenia obowiązku uzasadnienia i przysługującego skarżącej prawa do obrony w zakresie dotyczącym ustalenia proporcji, w jakiej należy podzielić pomiędzy skarżącą i Toshibę przypisaną TM T&D kwotę wyjściową. Zarzut ósmy został oparty na naruszeniu zasad równego traktowania i proporcjonalności w zakresie dotyczącym metody, za pomocą której przypisano skarżącej kwotę wyjściową w odniesieniu do okresu poprzedzającego utworzenie TM T&D. Zarzut dziewiąty dotyczy naruszenia obowiązku uzasadnienia i przysługującego skarżącej prawa do obrony w zakresie dotyczącym przypisania jej kwoty wyjściowej w odniesieniu do okresu poprzedzającego utworzenie TM T&D.

30 W odpowiedzi na zadane przez Sąd na piśmie pytanie skarżąca oświadczyła, że wskutek ogłoszenia ww. w pkt 25 wyroku Siemens/Komisja (EU:C:2013:866) rezygnuje ona z podnoszenia zarzutu piątego. Pozostaje zatem rozpatrzyć jedynie zarzuty od pierwszego do czwartego oraz od szóstego do dziewiątego. W tym względzie Sąd uważa za właściwe przeanalizowanie w pierwszej kolejności zarzutów siódmego i dziewiątego, które dotyczą postępowania zakończonego wydaniem zaskarżonej decyzji i jej uzasadnieniem; w drugiej kolejności należy przeanalizować zarzuty ósmy i szósty, które dotyczą ustalenia kwoty wyjściowej skarżącej przy przyjęciu jako punktu odniesienia przypisanej TM T&D hipotetycznej kwoty wyjściowej; w trzeciej kolejności należy przeanalizować zarzuty trzeci i czwarty, dotyczące względnego przyczynienia się skarżącej do naruszenia; w czwartej kolejności Sąd zamierza przeanalizować zarzut drugi, dotyczący ustalenia w odniesieniu do skarżącej mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, zasady dobrej administracji oraz przysługującego skarżącej prawa do obrony

31 W ramach pierwszego z podnoszonych zarzutów skarżąca twierdzi, że Komisja przy obliczaniu kwoty nałożonej na nią grzywny naruszyła obowiązek uzasadnienia, zasadę dobrej administracji i przysługujące jej prawo do obrony.

32 Zdaniem skarżącej z komunikatu Komisji w sprawie najlepszych praktyk w zakresie prowadzenia postępowań w związku z art. 101 [TFUE] i 102 [TFUE] (Dz.U. 2011, C 308, s. 6) wynika bowiem, że instytucja ta, chcąc osiągnąć wysoki stopień przejrzystości, winna wskazać w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów czy też, w odpowiednim przypadku, w piśmie przedstawiającym okoliczności faktyczne pewną liczbę okoliczności mogących mieć znaczenie dla obliczenia kwoty grzywny, takich jak dane dotyczące wielkości sprzedaży.

33 Zdaniem skarżącej w niniejszym przypadku metoda obliczania grzywny została zaś przedstawiona w motywach 51–85 zaskarżonej decyzji w niejasny sposób i skarżąca nie mogła jej w związku z tym zrozumieć, gdyż Komisja nie przedstawiła ani istoty swego rozumowania, ani jego istotnych etapów. Z tego względu instytucja ta dopuściła się również naruszenia zasady dobrej administracji.

34 Konkretnie rzecz ujmując, skarżąca twierdzi, że zaskarżona decyzja jest niedostatecznie uzasadniona w zakresie dotyczącym, po pierwsze, wielkości rynku geograficznego, po drugie, zróżnicowanego traktowania, po trzecie, określenia przypisanej TM T&D kwoty wyjściowej grzywny oraz jej adekwatności i, po czwarte, dokonanego w odniesieniu do niej wyboru mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego i jego adekwatności.

35 Skarżąca podnosi ponadto, że zarówno w piśmie w sprawie przedstawienia zarzutów z dnia 20 kwietnia 2006 r., wysłanym w ramach postępowania zakończonego wydaniem decyzji z 2007 r. (zwanym dalej „pismem w sprawie przedstawienia zarzutów z 2006 r.”), jak i w korespondencji poprzedzającej wydanie zaskarżonej decyzji Komisja nie powiadomiła jej o tym, iż zamierza ona zastosować ten mnożnik również w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D.

36 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej.

37 Na wstępie należy podnieść, że skarżąca w swej argumentacji nie wprowadza rozróżnienia pomiędzy tymi częściami zarzutu, które dotyczą naruszenia prawa do obrony przysługującego jej w ramach postępowania zakończonego wydaniem zaskarżonej decyzji, a tymi jego częściami, które dotyczą zarzucanych wad uzasadnienia tej decyzji. Ze względu zaś na to, że te części niniejszego zarzutu są od siebie odrębne, należy je przeanalizować osobno.

– W przedmiocie części zarzutu dotyczących naruszenia przysługującego skarżącej prawa do obrony

38 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem poszanowanie prawa do obrony wymaga, aby osobie zainteresowanej stworzono w toku postępowania administracyjnego możliwość przedstawienia stanowiska na temat prawdziwości i znaczenia dla sprawy podnoszonych faktów i okoliczności, a także na temat dokumentów, którymi Komisja posłużyła się na poparcie swego twierdzenia istnienia naruszenia prawa konkurencji (wyrok z dnia 7 stycznia 2004 r., Aalborg Portland i in./Komisja, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, Rec, EU:C:2004:6, pkt 66).

39 W niniejszym przypadku na wstępie należy podnieść, że ze względu na to, iż zaskarżona decyzja niewątpliwie stanowi decyzję zmieniającą decyzję z 2007 r., postępowanie, które zakończyło się jej wydaniem, stanowi ciąg dalszy postępowania zakończonego wydaniem decyzji z 2007 r. W tych okolicznościach, skoro Sąd w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345) nie podważył ani decyzji z 2007 r., ani poprzedzających jej wydanie środków przygotowawczych, takich jak pismo w sprawie przedstawienia zarzutów z 2006 r., akty te można uwzględnić przy dokonywaniu weryfikacji, czy w ramach postępowania zakończonego wydaniem zaskarżonej decyzji przestrzegano przysługującego skarżącej prawa do obrony.

40 W pierwszej kolejności skarżąca twierdzi, jak zostało to podniesione w pkt 32 powyżej, że komunikat w sprawie najlepszych praktyk nakłada na Komisję obowiązek podania do wiadomości zainteresowanych przedsiębiorstw pewnej liczby okoliczności mogących mieć znaczenie dla obliczenia kwoty grzywny, takich jak dane liczbowe dotyczące wielkości sprzedaży.

41 Bez konieczności przeprowadzania w tym kontekście analizy podniesionego przez Komisję argumentu podważającego obowiązkowy charakter tego komunikatu należy podnieść, że z przedstawionych przez skarżącą uwag w przedmiocie pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne wynika, iż była ona w stanie szczegółowo ustosunkować się do poszczególnych etapów obliczania kwoty nałożonej na nią grzywny. W odniesieniu w szczególności do mających znaczenie obrotów skarżąca w swej odpowiedzi odwołuje się wyraźnie zarówno do wielkości sprzedaży TM T&D, które mają zostać wykorzystane przy obliczaniu kwoty grzywny, jak i do tej wielkości sprzedaży skarżącej i Toshiby, co wiąże się z tym, że skarżąca była w stanie określić okoliczności istotne dla tego obliczenia i przedstawić swe uwagi w tej kwestii.

42 Za przyjęciem tego twierdzenia przemawia także sporządzony przez Komisję na użytek wewnętrzny protokół ze spotkania z dnia 8 czerwca 2012 r., w którym to protokole przedstawiono toczące się między skarżącą i Komisją szczegółowe dyskusje dotyczące poszczególnych etapów obliczania grzywny, jaka miała zostać nałożona na skarżącą.

43 W tych okolicznościach należy wyciągnąć wniosek, że skarżąca nie wykazała, iż Komisja naruszyła przysługujące jej prawo do obrony, nie podając do wiadomości skarżącej okoliczności mogących mieć znaczenie dla obliczenia kwoty grzywny, a w szczególności – danych liczbowych dotyczących wielkości sprzedaży.

44 W drugiej kolejności, jak zostało to podniesione w pkt 35 powyżej, skarżąca w istocie skarży się na to, że Komisja nie przestrzegła jej, iż nosi się z zamiarem zapewnienia odstraszającego skutku grzywny poprzez nałożenie na skarżącą dodatkowej kwoty grzywny w wysokości 2 325 000 EUR, która to kwota była efektem zastosowania mającego do niej zastosowanie mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D (zob. pkt 20 powyżej) (kwota zwana dalej „kwotą dodatkową").

45 W tym względzie, po pierwsze, w pkt 9.2 pisma w sprawie przedstawienia zarzutów z 2006 r. Komisja powiadomiła o swym zamiarze nałożenia grzywien na adresatów tego pisma i wskazała, wśród szeregu czynników mających znaczenie dla określenia kwoty tych grzywien, między innymi na swą wolę zapewnienia skutku odstraszającego.

46 Po drugie, w motywie 491 decyzji z 2007 r. Komisja ustaliła mający zastosowanie w przypadku skarżącej mnożnik służący zapewnieniu skutku odstraszającego. W motywie 503 tej samej decyzji Komisja wyraźnie przyjęła obliczaną na podstawie tego samego mnożnika kwotę dodatkową, jaka miała zostać nałożona na skarżącą w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D. Uwzględniając powyższe, należy zatem uznać, że skarżąca była w stanie zrozumieć, iż Komisja nosiła się z zamiarem zapewnienia skutku odstraszającego grzywny również w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D.

47 Po trzecie, w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345) nie ma niczego, co pozwalałoby uznać, że dokonany przez Komisję wybór zapewnienia skutku odstraszającego nałożonej na skarżącą grzywny również w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D miałby być bezprawny czy też niewłaściwy, gdyż kwestia ta nie była rozpatrywana w tym wyroku.

48 Po czwarte, z przedstawionych przez skarżącą uwag w przedmiocie pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne wynika, że w oparciu o motywy 489 i 503 decyzji z 2007 r. przyjęła ona, iż jako grzywna odnosząca się do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D zostanie nałożona kwota odpowiadająca maksymalnie 15% przypisanej temu przedsiębiorstwu hipotetycznej kwoty wyjściowej,

„przy czym, w przypadku przyjęcia [w odniesieniu do skarżącej] mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego, mnożnik ten zostanie zastosowany". Ze złożonych przez samą skarżącą oświadczeń wynika zatem wyraźnie, że zakładała ona, iż Komisja zamierza zastosować wobec niej służący zapewnieniu skutku odstraszającego mnożnik w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D, nakładając na skarżącą z tego względu kwotę dodatkową.

49 Po piąte, w sporządzonym przez Komisję na użytek wewnętrzny protokole ze spotkania z dnia 8 czerwca 2012 r. wyraźnie jest mowa o tym, że zdaniem tej instytucji nie ma potrzeby zmiany służących obliczaniu kwoty grzywny parametrów, które zostały przyjęte w decyzji z 2007 r. i następnie nie zostały zmienione przez Sąd, a jedyna zmiana dotyczącą metodologii musiała zatem dotyczyć roku referencyjnego. Jak zaś zostało stwierdzone w pkt 46 i 47 powyżej, ten służący zapewnieniu skutku odstraszającego mnożnik został zastosowany przez Komisję w decyzji z 2007 r. w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D, a Sąd następnie nie zakwestionował tego elementu obliczenia kwoty grzywny.

50 W tych okolicznościach należy uznać, że stanowisko zajęte przez Komisję na spotkaniu, które miało miejsce w dniu 12 czerwca 2012 r., przemawia za przyjęciem innych mających znaczenie dla sprawy dowodów, z których wynika, iż Komisja zamierzała zastosować mnożnik służący zapewnieniu skutku odstraszającego w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D i, co za tym idzie, nałożyć na skarżącą kwotę dodatkową.

51 W świetle powyższego należy dojść do wniosku, że od momentu otrzymania pisma w sprawie przedstawienia zarzutów z 2006 r. skarżąca wiedziała, iż Komisja nosi się z zamiarem zapewnienia skutku odstraszającego nałożonej na nią grzywny. Co najmniej od momentu wydania decyzji z 2007 r. była ona w stanie pojąć, że zamiar ten wiąże się z nałożeniem kwoty dodatkowej odnoszącej się do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D. Zamiar ten nie został zakwestionowany w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345) i został ponownie potwierdzony zarówno w piśmie przedstawiającym okoliczności faktyczne, o czym świadczą uwagi przedstawione przez skarżącą w przedmiocie tego pisma, jak i na spotkaniu, które miało miejsce w dniu 12 czerwca 2012 r.

52 W tych okolicznościach podniesiona przez skarżącą argumentacja nie pozwala na wykazanie, że doszło do naruszenia przysługującego skarżącej prawa do obrony w zakresie dotyczącym żywionego przez Komisję zamiaru nałożenia na nią kwoty dodatkowej.

– W przedmiocie części zarzutu dotyczących uzasadnienia zaskarżonej decyzji

53 Zgodnie z orzecznictwem uzasadnienie wymagane przez art. 296 TFUE powinno przedstawiać w sposób zrozumiały i jednoznaczny rozumowanie instytucji, która jest autorem aktu, w taki sposób, aby umożliwić zainteresowanym zapoznanie się z powodami podjęcia środka celem obrony ich praw, a sądowi Unii Europejskiej – przeprowadzenie kontroli (zob. analogicznie wyrok z dnia 18 września 2003 r., Volkswagen/Komisja, C-338/00 P, Rec, EU:C:2003:473, pkt 124 i przytoczone tam orzecznictwo). Zgodnie z art. 296 TFUE Komisja jest wprawdzie zobowiązana wymienić okoliczności faktyczne i prawne, na których opiera się uzasadnienie decyzji, i przytoczyć rozważania prawne, które skłoniły ją do wydania tej decyzji, ale postanowienie to nie wymaga, by przedyskutowała ona wszystkie kwestie faktyczne i prawne, które były roztrząsane w trakcie postępowania administracyjnego (zob. analogicznie ww. wyrok Volkswagen/Komisja, EU:C:2003:473, pkt 127 i przytoczone tam orzecznictwo). Ten wymóg uzasadnienia należy oceniać w odniesieniu do konkretnej sytuacji, w szczególności do treści aktu, charakteru powołanych argumentów, a także interesu, jaki w uzyskaniu informacji mogą mieć adresaci aktu lub inne osoby, których dotyczy on bezpośrednio i indywidualnie (zob. wyrok z dnia 2 kwietnia 1998 r., Komisja/Sytraval i Brink's France, C-367/95 P, Rec, EU:C:1998:154, pkt 63 i przytoczone tam orzecznictwo). Przytoczone powyżej orzecznictwo ma zastosowanie przez analogię do decyzji Komisji stwierdzających naruszenie art. 53 ust. 1 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

54 W tym kontekście należy przypomnieć, że zaskarżona decyzja – jak wyraźnie stwierdza w niej Komisja – stanowi decyzję zmieniającą decyzję z 2007 r. w zakresie dotyczącym grzywien nałożonych na skarżącą i Toshibę. W tych okolicznościach przy analizie niniejszego zarzutu można wziąć pod uwagę uzasadnienie decyzji z 2007 r., pod warunkiem że ww. w pkt 8 wyrok Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345) nie miał na nie wpływu i nie przeczy mu treść zaskarżonej decyzji.

55 Na wstępie należy podnieść, że podniesiony przez skarżącą na wstępie i przedstawiony w pkt 32 powyżej argument, zgodnie z którym metoda obliczania grzywny nie została jasno wyjaśniona i skarżąca nie mogła jej w związku z tym zrozumieć, ma charakter zbyt ogólny, aby można go było przeanalizować, i jest w związku z tym niedopuszczalny zgodnie z art. 44 ust. 1 lit. c) regulaminu postępowania z dnia 2 maja 1991 r., mającego zastosowanie do kwestii dopuszczalności niniejszej skargi (zob. postanowienie z dnia 7 września 2010 r., Norilsk Nickel Harjavalta i Umicore/Komisja, T-532/08, Zb.Orz., EU:T:2010:353, pkt 70 i przytoczone tam orzecznictwo).

56 W każdym razie z całościowej analizy uzasadnienia dokonanego w zaskarżonej decyzji obliczenia kwoty grzywny nie wynika, by uzasadnienie to miało być niewystarczające czy też niespójne, gdyż Komisja wyjaśniła uwzględnione przez nią różnego rodzaju czynniki i różnego rodzaju pośrednie operacje prowadzące do obliczenia tej kwoty.

57 Po pierwsze, jeśli chodzi o bardziej konkretne argumenty, skarżąca twierdzi, że pomimo zawarcia w motywie 55 zaskarżonej decyzji informacji, zgodnie z którą przy ocenie wagi naruszenia Komisja uwzględniła rozmiar rynku geograficznego, w dotyczącym tej wagi punkcie decyzji instytucja ta nie wyjaśniła sposobu, w jaki ustaliła ona rozmiar tego rynku geograficznego, ani też tego, na jakim etapie oceny tej wagi wzięła go pod uwagę. Sama w sobie informacja, zgodnie z którą bezprawna działalność obejmowała całość EOG, nie jest w tym względzie wystarczająca.

58 W tym względzie należy podnieść, że jak twierdzi Komisja, ze zdania wprowadzającego motywu 56 zaskarżonej decyzji wynika, iż stwierdzenia dotyczące wagi naruszenia zostały poczynione „z uwzględnieniem ustaleń faktycznych poczynionych” w decyzji z 2007 r. Z motywu 478 tej decyzji wynika zaś, że właściwym rynkiem geograficznym jest rynek EOG, a wielkość tego rynku w 2003 r., ustalona na podstawie danych dostarczonych przez przedsiębiorstwa, których dotyczyło dochodzenie, wynosiła około 320 mln EUR, a ustalenia te nie zostały zakwestionowane w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345). Ponadto z motywu 483 decyzji z 2007 r. jasno wynika, że wielkość tego właściwego rynku geograficznego została uwzględniona przy określaniu przyznanych poszczególnym przedsiębiorstwom kwot wyjściowych.

59 Po drugie, skarżąca twierdzi, że zastosowane zróżnicowane traktowanie nie zostało jasno i dokładnie wyjaśnione, gdyż Komisja w zaskarżonej decyzji nie wyjaśniła sposobu, w jaki wykorzystała do ustalenia grup określonych w decyzji z 2007 r. wielkości sprzedaży na szczeblu światowym. Ponadto Komisja w motywie 61 zaskarżonej decyzji odsyła do motywu 484 decyzji z 2007 r., który dotyczy znaczenia wartości rynku w EOG. Zdaniem skarżącej takie odesłanie jest obarczone brakiem informacji o wielkości właściwego rynku geograficznego, o którym jest mowa w pkt 57 powyżej.

60 W tym względzie z jednej strony z motywów 57–61 zaskarżonej decyzji w związku z motywami 483–488 decyzji z 2007 r. wynika, że wielkości sprzedaży dokonanej w 2003 r. na szczeblu światowym przez przedsiębiorstwa, których ta decyzja dotyczy, w tym również przez TM T&D, zostały wykorzystane do obliczenia ich udziałów w rynku światowym, na podstawie których to udziałów przedsiębiorstwa te zostały zaklasyfikowane do poszczególnych grup o przypisanych kwotach wyjściowych różnej wysokości. Takie uzasadnienie jest zaś wystarczające z punktu widzenia ww. w pkt 53 orzecznictwa.

61 Z drugiej strony, ze względu na to, iż w pkt 58 powyżej stwierdzono, że Komisja w wymagany prawem sposób uzasadniła zakres i wielkość właściwego rynku geograficznego, argument dotyczący motywu 61 zaskarżonej decyzji i motywu 484 decyzji z 2007 r. oparty został na błędnej przesłance i nie może w związku z tym zostać przyjęty.

62 Po trzecie, zdaniem skarżącej ani decyzja z 2007 r., ani zaskarżona decyzja nie zawierają wyjaśnień co do sposobu obliczenia przypisanej TM T&D kwoty wyjściowej ani co do powodów, dla których wybrano taki, a nie inny sposób. Ze względu zatem na to, że nie przedstawiono żadnej informacji dotyczącej wyboru dokładnej kwoty, sposób ten należy uznać za arbitralny. Skarżąca ponadto ponawia twierdzenie, że zawarte w motywie 484 decyzji z 2007 r. odesłanie do wartości rynku w EOG jest bezpodstawne z powodów wyjaśnionych w pkt 57 powyżej.

63 W tym względzie w motywach 57–61 zaskarżonej decyzji Komisja uznała, że ze względu na to, iż będące przedmiotem tej decyzji naruszenie jest bardzo poważne, należy zastosować zróżnicowane traktowanie po to, aby odzwierciedlić niejednakową zdolność wyrządzenia przez różne przedsiębiorstwa znaczącej szkody w systemie konkurencji. Jak stwierdzono w pkt 61 powyżej, instytucja ta uznała, że to zróżnicowane traktowanie winno przyjąć postać podziału kwot wyjściowych na kategorie w zależności od odnoszących się do RIG obrotów osiągniętych na szczeblu światowym w 2003 r. Odsyłając do tego dokonanego w motywach 484–488 decyzji z 2007 r. podziału na kategorie, Komisja w motywie 61 zaskarżonej decyzji uznała, że osiągnięte przez TM T&D na szczeblu światowym obroty dotyczące RIG sytuowały to przedsiębiorstwo w drugiej kategorii, co wiązało się z ustaleniem hipotetycznej kwoty wyjściowej w wysokości 31 000 000 EUR.

64 W motywie 483 decyzji z 2007 r. Komisja wyjaśnia ponadto, że kategorie te zostały ustalone w taki sposób, iż różnice między udziałami w rynku RIG przedsiębiorstw należących do tej samej kategorii były mniej znaczące niż różnice w udziałach rynkowych przedsiębiorstw zaliczonych do różnych kategorii.

65 W tym kontekście z pkt 1A wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien wynika zresztą, że jeśli chodzi o bardzo poważne naruszenia, przewidywalna kwota wyjściowa przekracza 20 000 000 EUR.

66 Okoliczności tego rodzaju pozwalają zaś skarżącej zrozumienie elementów oceny, które umożliwiły Komisji zmierzenie wagi popełnionego przez skarżącą naruszenia, co wiąże się z uznaniem, że instytucja ta uczyniła zadość ciążącemu na niej obowiązkowi uzasadnienia, którego nie musiała przedstawiać w zaskarżonej decyzji w bardziej szczegółowy sposób, podobnie jak danych liczbowych dotyczących dokładnego ustalenia przypisanej TM T&D kwoty wyjściowej (zob. podobnie wyrok z dnia 29 kwietnia 2004 r., Tokai Carbon i in./Komisja, T-236/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 i T-252/01, Rec, EU:T:2004:118, pkt 252).

67 Ponadto nawet jeśli Komisja nie wskazuje w zaskarżonej decyzji powodów, dla których wybrała w przypadku przedsiębiorstw zakwalifikowanych do kategorii drugiej, w tym TM T&D, dokładną kwotę 31 000 000 EUR, nie można uznać tego dokonanego przez nią wyboru za arbitralny i przekraczający przysługujące jej w tej dziedzinie uprawnienia dyskrecjonalne (zob. analogicznie ww. w pkt 66 wyrok Tokai Carbon i in./Komisja, EU:T:2004:118, pkt 224), gdyż wpisuje się on we wskazane w pkt 63–65 powyżej ramy.

68 Jeśli chodzi o argument dotyczący odesłania do zawartej w motywie 484 decyzji z 2007 r. wartości rynku w EOG, wystarczy odesłać do pkt 58 i 61 powyżej.

69 Po czwarte, skarżąca twierdzi, że Komisja ani nie uzasadniła dokonanego wyboru mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego, ani nie wyjaśniła powodów, dla których uznała za właściwe zastosowanie tego mnożnika w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D, co pociągnęło za sobą nałożenie na skarżącą kwoty dodatkowej.

70 W tym względzie z jednej strony z pkt 310–317 wyroku z dnia 3 marca 2011 r., Siemens/Komisja (T-110/07, Zb.Orz., EU:T:2011:68), wynika, że w motywie 491 decyzji z 2007 r. Komisja przedstawiła w wymagany prawem sposób dowody uwzględnione przez nią przy zwiększaniu kwot wyjściowych grzywien w celu odstraszenia. Ze względu na to, że ustalenie to ma zastosowanie do służącego zapewnieniu skutku odstraszającego mnożnika zastosowanego w odniesieniu do skarżącej

w zaskarżonej decyzji, należy wyciągnąć wniosek, iż skarżąca była w stanie poznać podstawy tego podwyższenia w zakresie dotyczącym kwoty wyjściowej nałożonej na nią grzywny oraz dochodzić swych praw, zaś Sąd był w stanie dokonać kontroli tego podwyższenia.

71 Z drugiej strony należy podnieść, że Komisja nie była zobowiązana do uzasadniania w szczególny sposób dokonanego wyboru służącego zapewnieniu skutku odstraszającego mnożnika mającego zastosowanie w przypadku skarżącej w odniesieniu do okresu prowadzenia działalności przez TM T&D. Skoro bowiem przypisała ona skarżącej odpowiedzialność za działalność prowadzoną przez TM T&D, jej wyrażony w motywach 69–71 w związku z motywem 491 decyzji z 2007 r. zamiar zapewnienia odstraszającego charakteru nałożonej na skarżącą grzywny wiąże się z zastosowaniem mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego również w odniesieniu do tego samego okresu i, co za tym idzie, z nałożeniem kwoty dodatkowej.

72 W świetle powyższego należy oddalić podniesione w ramach zarzutu pierwszego te jego części, które zostały oparte na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, a także tę część tego zarzutu, która została oparta na naruszeniu zasady dobrej administracji, lecz nie została poparta samodzielną argumentacją.

73 Co za tym idzie, należy odrzucić zarzut pierwszy w całości.

W przedmiocie zarzutu siódmego, opartego na naruszeniu obowiązku uzasadnienia oraz przysługującego skarżącej prawa do obrony w zakresie dotyczącym ustalenia proporcji, w jakiej należy podzielić pomiędzy skarżącą i Toshibę przypisaną TM T&D kwotę wyjściową

74 Zdaniem skarżącej Komisja dopuściła się naruszenia ciążącego na niej obowiązku uzasadnienia, nie wskazując powodów, dla których należało podzielić między nią a Toshibę przypisaną TM T&D kwotę wyjściową w zależności od proporcji wielkości sprzedaży RIG dokonanej przez każde z tych przedsiębiorstw w 2001 r. Choć bowiem Komisja w zaskarżonej decyzji wskazuje na brak konieczności podziału przypisanej TM T&D kwoty wyjściowej w zależności od udziałów w niej posiadanych przez jej dwóch udziałowców, to nie wyjaśnia powodów, dla których zachodziła konieczność odzwierciedlenia sytuacji, w jakiej znajdowało się każde z tych przedsiębiorstw w 2001 r. czy też wcześniej, choć to podejście nie jest zgodne z przyjętą w decyzji z 2007 r. i w zaskarżonej decyzji metodologią ogólną, a także nie zostało ono zastosowane w przypadku Schneider Electric SA (zwanej dalej „spółką Schneider”) w odniesieniu do VAS, będącego jej przedsiębiorstwem joint venture z VA Tech. Zdaniem skarżącej ten brak wyjaśnienia odmiennego potraktowania jej i spółki Schneider wiąże się ponadto z naruszeniem przysługujących jej praw do obrony.

75 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej.

76 Po pierwsze, w tym względzie należy podnieść, że w motywach 52 i 57 zaskarżonej decyzji przypomniano, iż przy ustalaniu kwoty grzywny Komisja musi uwzględnić wagę naruszenia, a w przypadku bardzo poważnego naruszenia może ona zastosować zróżnicowane traktowanie w zależności od posiadanych przez różne przedsiębiorstwa ekonomicznych możliwości spowodowania poważnej szkody w systemie konkurencji.

77 Po drugie, w decyzji z 2007 r. Komisja stwierdziła – a następnie przypomniała o tym w motywach 1–3 zaskarżonej decyzji – że pomimo iż prowadzona przez skarżącą i Toshibę działalność w dziedzinie RIG została w 2002 r. przeniesiona na TM T&D, przedsiębiorstwa te uczestniczyły indywidualnie w popełnieniu naruszenia przez większość okresu jego trwania.

78 Po trzecie, z motywów 62 i 67 zaskarżonej decyzji wynika, że w tych okolicznościach wzięcie pod uwagę nierównej sytuacji konkurencyjnej dwóch udziałowców TM T&D w chwili utworzenia tej spółki pozwala na lepsze ocenienie zdolność każdego z nich do spowodowania poważnej szkody w systemie konkurencji, niż miałoby to miejsce w przypadku wzięcia pod uwagę ich udziału w kapitale TM T&D.

79 Po czwarte, zgodnie z motywem 67 zaskarżonej decyzji powyższe twierdzenie odpowiada rzeczywistości tym bardziej, że proporcja wielkości sprzedaży RIG dokonanej przez skarżącą i Toshibę w 2001 r. różni się znacząco od proporcji ich udziałów w kapitale TM T&D, co wiąże się z tym, iż ta druga nie odzwierciedla wiarygodnie realiów rynkowych.

80 Po piąte, w odpowiedzi na zadane przez Sąd pytanie skarżąca wyjaśniła, że w ramach postępowania zakończonego wydaniem zaskarżonej decyzji, a w szczególności w piśmie przedstawiającym okoliczności faktyczne, nie powołała się ona na to, iż metoda planowana w tym piśmie różni się od tej zastosowanej w decyzji z 2007 r. w odniesieniu do spółki Schneider. W tych okolicznościach Komisja nie miała obowiązku dostarczenia w tej kwestii szczególnego uzasadnienia, wychodzącego poza to, co zostało już wyjaśnione w motywie 67 zaskarżonej decyzji i przedstawione pokrótce w pkt 79 powyżej.

81 Wreszcie, w każdym razie, szczególny powód, dla którego sytuacja spółki Schneider różni się od tej, w której znajduje się skarżąca, a mianowicie brak wiedzy o obrotach osiągniętych przez tę spółkę w 2001 r. czy też 2003 r., został przedstawiony w tym urywku ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345), który dotyczył żywionego przez Komisję zamiaru odzwierciedlenia odmiennej w przypadku skarżącej i Toshiby zdolności do przyczynienia się do naruszenia i do którego to urywka odsyłają motywy 62 i 67 zaskarżonej decyzji.

82 Z uzasadnienia zaskarżonej decyzji w związku – na tyle, na ile jest to potrzebne – z ww. w pkt 8 wyrokiem Electric/Komisja (EU:T:2011:345) wynika bowiem wystarczająco jasno przede wszystkim, że dokonany przez tę instytucję wybór podziału pomiędzy skarżącą i Toshibę przypisanej TM T&D kwoty wyjściowej w zależności od proporcji wielkości sprzedaży dokonanej przez każde z tych przedsiębiorstw w 2001 r. został uzasadniony zamiarem odzwierciedlenia zdolności każdego z nich do spowodowania poważnej szkody w systemie konkurencji; następnie, że przypadek skarżącej i Toshiby różnił się od przypadku innych niż spółka Schneider przedsiębiorstw europejskich tym, iż uczestniczyły one w popełnieniu naruszenia przez większość okresu jego trwania, lecz przeniosły w 2012 r. swą działalność na TM T&D, i wreszcie że sytuacja, w której znajdowała się spółka Schneider, różniła się od sytuacji skarżącej i Toshiby ze względu na to, iż Komisji brakowało wiedzy o odpowiednich obrotach spółki Schneider za 2001 r. czy też 2003 r. W tych okolicznościach należy wyciągnąć wniosek, że uzasadnienie zaskarżonej decyzji w tej kwestii czyni zadość wymogom określonym w ww. w pkt 53 orzecznictwie.

83 Ponadto ze względu na to, że skarżąca musiała wiedzieć o stwierdzeniach poczynionych w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345), nie może ona powoływać się na to, iż Komisja naruszyła przysługujące jej prawo do obrony ze względu na to, że nie dostarczyła skarżącej jeszcze przed wydaniem zaskarżonej decyzji wyjaśnień w przedmiocie odmienności sposobu, w jaki potraktowano ją i spółkę Schneider. Powyższe twierdzenie odpowiada rzeczywistości tym bardziej, że jak stwierdzono w pkt 80 powyżej, skarżąca nie podniosła, iż metoda, która miała zostać zastosowana w odniesieniu do niej, różni się od tej zastosowanej w przypadku spółki Schneider.

84 Zarzut siódmy należy zatem w całości oddalić.

W przedmiocie zarzutu dziewiątego, opartego na naruszeniu obowiązku uzasadnienia oraz przysługującego skarżącej prawa do obrony w zakresie dotyczącym metody przypisania jej kwoty wyjściowej w odniesieniu do okresu poprzedzającego utworzenie TM T&D

85 Zdaniem skarżącej Komisja nie uzasadniła w wymagany prawem sposób tego, dlaczego przy obliczaniu kwoty grzywny odpowiadającej okresowi poprzedzającemu utworzenie TM T&D zadecydowała o podziale przypisanej TM T&D kwoty wyjściowej pomiędzy jej dwóch udziałowców, a nie o podziale osiągniętych przez tę spółkę w 2003 r. obrotów. Naruszenie to ma zdaniem skarżącej również znamiona naruszenia przysługującego skarżącej prawa do obrony.

86 W pierwszej kolejności skarżąca wyjaśnia, że Komisja w przyjętym w motywie 66 zaskarżonej decyzji argumencie – zgodnie z którym w przypadku podziału obrotów TM T&D pomiędzy jej dwóch udziałowców na podstawie ich sprzedaży RIG w 2001 r. porównanie z innymi uczestnikami naruszenia stałoby się bezprzedmiotowe ze względu na to, iż takie podejście sprowadzałoby się do porównania ich wirtualnych obrotów z 2001 r. z rzeczywistymi obrotami osiągniętymi w 2003 r. przez innych producentów – podkreśla przede wszystkim, że musiała podzielić wielkość obrotów TM T&D pomiędzy jej udziałowców w zależności od wielkości ich udziałów w tej spółce. Przy porównywaniu sytuacji, w jakiej znajdowali się poszczególni producenci w 2003 r., nie ma bowiem żadnego sensu powracać do danych z 2001 r.

87 Tak samo zdaniem skarżącej Komisja błędnie twierdzi, że podział obrotów TM T&D za 2003 r. będzie skutkował otrzymaniem obrotów wirtualnych. Część obrotów przypisana skarżącej stanowi bowiem nadal część obrotów osiągniętych przez TM T&D w 2003 r. i jest całkowicie niezwiązana z obrotami skarżącej za 2001 r.

88 Argument przedstawiony przez Komisję w motywie 66 zaskarżonej decyzji jest zatem „błędny i nielogiczny” ze względu na to, iż instytucja ta nie przedstawiła żadnego racjonalnego wyjaśnienia co do powodów, dla których obroty TM T&D nie mogły zostać podzielone między jej udziałowców.

89 W drugiej kolejności, choć w motywie 59 zaskarżonej decyzji Komisja powołuje się na wartość sprzedaży dokonanej przez skarżącą i Toshibę, to w motywie 60 tej samej decyzji wskazuje ona, jako mającą zostać podzieloną między udziałowców TM T&D, przypisaną tej spółce kwotę wyjściową. Zdaniem skarżącej Komisja przyjęła więc metodologię, która jest niespójna z przyjętym przez tę instytucję celem, i nie przedstawiła dostatecznego uzasadnienia dokonanego wyboru. Z tego względu Komisja dopuściła się naruszenia obowiązku uzasadnienia i przysługującego skarżącej prawa do obrony, efektem czego należy uchylić nałożoną na skarżącą grzywnę lub też obniżyć jej kwotę.

90 Komisja kwestionuje zasadność argumentów podniesionych przez skarżącą, podnosząc w szczególności, że niniejszy zarzut nie dotyczy naruszenia obowiązku uzasadnienia, gdyż skarżąca ogranicza się w nim do wyjaśnienia, iż nie zgadza się ona z powodami przedstawionymi w zaskarżonej decyzji.

91 W tym względzie należy rzeczywiście podnieść, że przedstawiona w pkt 86–88 pierwsza część zarzutu skarżącej nie dotyczy ani uzasadnienia zaskarżonej decyzji, ani przestrzegania prawa do obrony przysługującego jej w ramach postępowania zakończonego wydaniem tej decyzji, lecz zasadności przedstawionej przez Komisję argumentacji. Pierwsza część zarzutu jest zatem w jego ramach nieskuteczna, a argumenty, na których została ona oparta, zostaną przeanalizowane w ramach rozpatrzonych poniżej zarzutów szóstego i ósmego.

92 Jeśli chodzi o drugą część niniejszego zarzutu, argumentacja przedstawiona w pkt 89 powyżej dotyczy zarzucanej niespójności uzasadnienia zaskarżonej decyzji, a nie kwestii przestrzegania przysługującego skarżącej prawa do obrony. Tę drugą część zarzutu należy więc oddalić jako bezskuteczną ze względu na to, iż została ona oparta na naruszeniu tego właśnie prawa.

93 W zakresie dotyczącym zarzucanej niespójności uzasadnienia w motywie 59 zaskarżonej decyzji Komisja stwierdza, co następuje:

„Celem zastosowania zróżnicowanego traktowania Komisja przyjęła 2003 r. jako referencyjny dla określenia wartości sprzedaży [skarżącej] i Toshiby. Podejście to jest spójne ze stwierdzeniami poczynionymi przez Sąd w [wyroku z dnia 12 lipca 2011 r., Toshiba/Komisja (T-113/07, Zb.Orz., EU:T:2011:343), oraz w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345)]”.

94 Zgodnie z motywem 60 zaskarżonej decyzji:

„Biorąc pod uwagę, że w 2003 r., jak [zostało] to ustalone w [decyzji z 2007 r.], [skarżąca] i Toshiba uczestniczył[y] w kartelu poprzez ich przedsiębiorstwo joint venture TM T&D, Komisja wykorzystała obroty w skali światowej osiągnięte [w dziedzinie] RIG przez TM T&D w 2003 r., aby ustalić kwotę wyjściową, użytą następnie do obliczenia grzywny, jaka miała zostać nałożona na [skarżącą] i Toshibę w odniesieniu do okresu od dnia 1 października 2002 r. do dnia 11 maja 2004 r. […]. Niemniej jednak Komisja nie nałożyła [tej] hipotetycznej kwoty wyjściowej jako grzywny, lecz wykorzystała ją jedynie (i) jako podstawę obliczenia podwyżki z tytułu okresu od dnia 1 października 2002 r. do dnia 11 maja 2004 r. oraz (ii) jako podstawę określenia indywidualnych kwot wyjściowych [skarżącej] i Toshiby z tytułu okresu ich indywidualnego uczestnictwa w kartelu […]”.

95 Te dwa urywki nie są zaś wzajemnie niespójne, a w szczególności nie świadczą o tym, że Komisja najpierw zadecydowała o ustaleniu wartości indywidualnych sprzedaży skarżącej i Toshiby po to, aby następnie zrezygnować z tej metodologii na rzecz podziału przypisanej TM T&D kwoty wyjściowej pomiędzy jej udziałowców.

96 Z motywów 59 i 60 zaskarżonej decyzji wynika bowiem raczej, że w przypadku skarżącej ogólną regułę, przyjętą w decyzji z 2007 r. i potwierdzoną przez Sąd w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345), polegającą na przyjęciu roku 2003 jako referencyjnego dla ustalenia wartości sprzedaży, należy stosować w szczególny sposób, gdyż w tym roku sama skarżąca nie odnotowała żadnej sprzedaży RIG, ponieważ przeniosła swą działalność w tym sektorze na TM T&D. Takie uzasadnienie jest spójne i czyni zadość wymogom określonym w ww. w pkt 53 orzecznictwie.

97 W tych okolicznościach drugą część zarzutu należy oddalić jako bezzasadną w zakresie, w jakim dotyczy ona naruszenia obowiązku uzasadnienia.

98 W świetle powyższego należy oddalić zarzut dziewiąty jako częściowo bezskuteczny, a częściowo bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu ósmego, opartego na naruszeniu zasad równego traktowania i proporcjonalności w zakresie dotyczącym metody, za pomocą której skarżącej przypisano kwotę wyjściową w odniesieniu do okresu poprzedzającego utworzenie TM T&D

99 W ósmym ze swych zarzutów skarżąca podnosi naruszenie zasad równego traktowania i proporcjonalności w zakresie dotyczącym metody, za pomocą której przypisano jej kwotę wyjściową w odniesieniu do okresu poprzedzającego utworzenie TM T&D.

100 Skarżąca twierdzi w tym względzie, że Komisja, zamiast ustalać hipotetyczną kwotę wyjściową dla TM T&D i rozdzielać ją między skarżącą i Toshibę, powinna była najpierw podzielić między nimi obroty osiągnięte przez TM T&D w 2003 r., następnie obliczyć ich udziały w rynku światowym w 2003 r. na podstawie ich odpowiednich udziałów w obrotach TM T&D i, wreszcie, zaklasyfikować je do odpowiedniej grupy kwot wyjściowych, określonej w decyzji z 2007 r. na podstawie udziałów w rynku światowym. Twierdzi ona, że gdyby została tak potraktowana, odpowiadałoby to sposobowi, w jaki zostali potraktowani producenci europejscy.

101 Skarżąca opiera swe stanowisko na trojakiego rodzaju argumentach.

102 Po pierwsze, powołuje się ona na pewne urywki zaskarżonej decyzji, z których jej zdaniem wynika, że ustalenie kwoty grzywien winno się opierać na wartości sprzedaży RIG w 2003 r.

103 Po drugie, podnosi ona szereg argumentów dotyczących w istocie rzekomej niespójności dokonanego wyboru ustalenia kwoty wyjściowej dla TM T&D z okolicznością, że grzywny zostały nałożone na samą skarżącą.

104 Po trzecie, skarżąca kwestionuje zawarte przez Komisję w motywie 66 zaskarżonej decyzji stwierdzenie, zgodnie z którym zaproponowana przez nią metoda skutkowałaby powołaniem się na jej wirtualne obroty z 2001 r.

105 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej.

106 Na wstępie należy przypomnieć, że Komisja dysponuje swobodą uznania w zakresie ustalania wysokości grzywien celem doprowadzenia do tego, ażeby zachowania przedsiębiorstw były zgodne z regułami konkurencji (zob. ww. w pkt 66 wyrok Tokai Carbon i in./Komisja, EU:T:2004:118, pkt 216 i przytoczone tam orzecznictwo).

107 Kwota grzywny jest ustalana przez Komisję na podstawie wagi naruszenia oraz, w odpowiednim przypadku, jego czasu trwania. Waga naruszenia powinna zostać określona na podstawie kryteriów takich jak szczególne okoliczności sprawy, jej kontekst oraz odstraszające działanie grzywien. Należy wziąć pod uwagę elementy obiektywne, takie jak rodzaj oraz czas trwania zachowań antykonkurencyjnych, ich ilość oraz intensywność, wielkość rynku dotkniętego naruszeniem oraz pogorszenie gospodarczego porządku publicznego. Analiza ta powinna również uwzględniać relatywne znaczenie oraz udział w rynku odpowiedzialnych przedsiębiorstw, a także ewentualny powrót do naruszenia (ww. w pkt 38 wyrok Aalborg Portland i in./Komisja, EU:C:2004:6, pkt 89–91).

108 Jednakże za każdym razem, gdy Komisja postanawia nałożyć grzywny na podstawie prawa konkurencji, ma ona obowiązek przestrzegania ogólnych zasad prawa, których wykładni dokonały sądy Unii, w tym także – zasady równego traktowania (wyrok z dnia 27 września 2006 r., Archer Daniels Midland/Komisja, Zb.Orz., T-59/02, EU:T:2006:272, pkt 315). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem ta zasada równego traktowania lub niedyskryminacji wymaga, by porównywalne sytuacje nie były traktowane w odmienny sposób oraz by odmienne sytuacje nie były traktowane w taki sam sposób, chyba że jest to obiektywnie uzasadnione (zob. wyrok z dnia 14 maja 1998 r., BPB de Eendracht/Komisja, T-311/94, Rec, EU:T:1998:93, pkt 309 i przytoczone tam orzecznictwo).

109 W niniejszym przypadku na wstępie należy podnieść, że skarżąca nie kwestionuje tego, iż podczas roku referencyjnego, czyli w 2003, nie odnotowała ona sprzedaży RIG, gdyż przeniosła w 2002 r. całą swą działalność w tym sektorze na TM T&D.

110 Okoliczność ta skutkuje tym, że grzywna skarżącej nie może zostać obliczona dokładnie w taki sam sposób jak grzywny europejskich adresatów decyzji z 2007 r. i że sytuacja skarżącej nie była w tym zakresie porównywalna z sytuacją, w jakiej znajdowali się ci właśnie producenci.

111 W tych okolicznościach Komisja słusznie postanowiła raczej ustalić hipotetyczną kwotę wyjściową dla TM T&D i podzielić ją między jej udziałowców niż dokonać podziału dokonanej przez TM T&D światowej sprzedaży RIG między jej udziałowców i ustalić ich indywidualne kwoty wyjściowe na podstawie ich odpowiednich udziałów w tej sprzedaży.

112 Jak bowiem wynika z motywu 2 zaskarżonej decyzji oraz motywu 61 decyzji z 2007 r., TM T&D była prowadzącym działalność w pełnym zakresie przedsiębiorstwem joint venture odpowiedzialnym za produkcję i sprzedaż RIG. TM T&D stanowiła zatem jednostkę odrębną od swych udziałowców, mimo że pozostawała pod ich wspólną kontrolą.

113 Okoliczność tę potwierdza zresztą pkt 7.2.7 decyzji z 2007 r., w którym określeni zostali adresaci owej decyzji. W motywach 407 i 435 tej decyzji Komisja uznała bowiem skarżącą i Toshibę jednoznacznie za odpowiedzialne, jako udziałowców, za „naruszenie popełnione przez TM T&D w okresie od dnia 1 października 2002 r. do dnia 11 maja 2004 r.”.

114 Podnoszone przez skarżącą argumenty nie mogą podważyć tego wniosku.

115 W ramach pierwszej grupy swych argumentów, przedstawionych w pkt 102 powyżej, skarżąca podnosi bowiem, że z motywów 59–62 i 66 zaskarżonej decyzji wynika, iż kwota grzywny winna była zostać ustalona na podstawie wartości indywidualnej sprzedaży RIG dokonanej przez nią i przez Toshibę w 2003 r.

116 Jak zostało to już zaś stwierdzone w pkt 96 powyżej, z motywów 59 i 60 zaskarżonej decyzji wynika w istocie, że w przypadku skarżącej ogólną regułę, przyjętą w decyzji z 2007 r. i potwierdzoną przez Sąd w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345), polegającą na przyjęciu 2003 r. jako roku referencyjnego dla ustalenia wartości sprzedaży, należy stosować w szczególny sposób, gdyż w tym roku skarżąca nie odnotowała żadnej sprzedaży RIG, ponieważ przeniosła swą działalność w tym sektorze na TM T&D.

117 Za przyjęciem takiej interpretacji przemawiają zarówno motywy 62 i 66 zaskarżonej decyzji, jak i ww. w pkt 8 wyrok Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345), w którym Sąd wyraźnie wspomniał o metodzie zastosowanej przez Komisję w zaskarżonej decyzji jako o właściwym przykładzie.

118 Jeśli chodzi o drugą grupę argumentów, przedstawioną w pkt 103 powyżej, skarżąca twierdzi, że w zakresie, w jakim celem ustalenia jej kwoty wyjściowej skarżącej jest nałożenie na nią indywidualnej grzywny, Komisja nie może powoływać się na fakt, iż w 2003 r. skarżąca uczestniczyła w naruszeniu za pośrednictwem TM T&D. Jeśli chodzi bowiem o grzywnę odpowiadającą okresowi poprzedzającemu utworzenie TM T&D, będącą nałożoną na skarżącą grzywną indywidualną, mająca zastosowanie kwota wyjściowa powinna była zostać obliczona zgodnie z taką samą metodologią jak ta wykorzystana w odniesieniu do innych uczestników naruszenia i, co za tym idzie, na podstawie obrotów skarżącej w 2003 r. Kwota wyjściowa przypisana TM T&D jest zdaniem skarżącej kwotą odrębną, mającą zastosowanie do okresu prowadzenia działalności przez tę spółkę.

119 W pkt 109 i 110 powyżej podniesiono już, że grzywna skarżącej nie mogła zostać obliczona dokładnie w taki sam sposób jak grzywny nałożone na producentów europejskich w decyzji z 2007 r., gdyż w 2003 r. skarżąca nie osiągnęła swych własnych obrotów w dziedzinie RIG. Okoliczność, że Komisja w zaskarżonej decyzji, ze względu na rozwiązanie TM T&D w 2005 r., nałożyła grzywny jedynie na skarżącą i Toshibę, nie może skutkować zobowiązaniem tej instytucji do sztucznego rozdziału obrotów osiągniętych przez TM T&D, co wiązałoby się z pominięciem faktu, iż spółka ta prowadziła działalność rynkową w roku referencyjnym jako odrębny od swych udziałowców podmiot gospodarczy. Takie podejście sprowadzałoby się zdaniem skarżącej w rzeczywistości do odejścia od ogłoszonego przez Komisję zamiaru oparcia się przy ustalaniu grzywien na obrotach osiągniętych w tym roku referencyjnym.

120 W ramach trzeciej grupy argumentów, przedstawionej w pkt 104 powyżej, skarżąca kwestionuje to, że zastosowanie zasugerowanej przez nią metody skutkowałoby zastosowaniem „wirtualnych obrotów z 2001 r.”. W tym kontekście wyjaśnia ona, że część obrotów przypisana jej w ramach preferowanej przez nią metody zawsze będzie stanowić część obrotów osiągniętych przez TM T&D w 2003 r., niezwiązaną z obrotami za 2001 r.

121 W tym względzie należy przyznać, że sens piątego zdania motywu 66 zaskarżonej decyzji, zgodnie z którym metoda zasugerowana przez skarżącą „jest niewłaściwa ze względu na to, iż wiąże się z porównaniem wirtualnych obrotów [skarżącej] i Toshiby z 2001 r. z obrotami osiągniętymi w 2003 r. przez inne przedsiębiorstwa", nie jest całkowicie jasny, w szczególności ze względu na to, iż Komisja nie zdefiniowała pojęcia „wirtualnych obrotów z 2001 r.".

122 Niemniej jednak w zdaniach trzecim i czwartym motywu 66 zaskarżonej decyzji Komisja wyjaśniła, że metoda zaproponowana przez skarżącą nie pozwala na odzwierciedlenie wagi odegranej przez TM T&D w naruszeniu jako podmiotu, który uczestniczył w popełnieniu tego naruszenia w 2003 r. Tak więc zdanie piąte motywu 66, czytane w kontekście zdań bezpośrednio je poprzedzających, stanowi wyraz zajętego przez Komisję stanowiska, zgodnie z którym metoda zaproponowana przez skarżącą dla ustalenia wirtualnych obrotów udziałowców TM T&D skutkowałaby sztucznym rozdziałem obrotów osiągniętych przez tę spółkę, dokonanym pomimo tego, że stanowiła ona podmiot odrębny od tych udziałowców. Jak zaś wynika z pkt 111–113 i 119 powyżej, to twierdzenie Komisji jest zasadne.

123 W świetle wszystkich powyższych rozważań zarzut ósmy należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu szóstego, opartego na naruszeniu przy ustalaniu proporcji, w jakiej należy podzielić pomiędzy skarżącą i Toshibę kwotę wyjściową TM T&D, zasad równego traktowania i proporcjonalności

124 W ramach zarzutu szóstego skarżąca twierdzi, że przy obliczaniu grzywny Komisja w motywie 62 zaskarżonej decyzji w nieprawidłowy sposób podzieliła pomiędzy nią a Toshibę przypisaną TM T&D kwotę wyjściową. Podjęta przez Komisję decyzja o podziale kwoty wyjściowej TM T&D na podstawie proporcji wielkości sprzedaży RIG dokonanej przez skarżącą i Toshibę w roku poprzedzającym utworzenie TM T&D, czyli w 2001 r., skutkuje bowiem zdaniem skarżącej zawyżeniem tej części przypisanej TM T&D kwoty wyjściowej, którą można przypisać skarżącej.

125 W tym kontekście skarżąca podkreśla, że podjęta przez nią decyzja o prowadzeniu działalności w dziedzinie RIG za pośrednictwem TM T&D jest pozbawiona znaczenia w ramach obliczania grzywny. Ze względu zaś na to, że TM T&D była prowadzącym działalność w pełnym zakresie przedsiębiorstwem joint venture, którego prawa, obowiązki, uprawnienia decyzyjne i zyski były dzielone po połowie między jej dwóch udziałowców, skarżąca uważa, iż Komisja winna była przypisać jej 50% kwoty wyjściowej TM T&D.

126 Skarżąca dodaje, że cel podnoszony przez Komisję jako podstawa uzasadnienia podziału kwoty wyjściowej TM T&D nie był realizowany w przypadku producentów europejskich. Przypisane tym ostatnim kwoty wyjściowe zostały po prostu ustalone z uwzględnieniem obrotów osiągniętych przez nich w ostatnim kompletnym roku naruszenia, czyli w 2003, a Komisja nie sprawdzała, czy wielkości te są reprezentatywne. W szczególności instytucja ta ustaliła kwotę wyjściową dla spółki Schneider w wysokości odpowiadającej 40% kwoty wyjściowej przypisanej VA Tech, ponieważ odpowiadało to wielkości jej udziału w VAS; instytucja ta nie określiła jednak dokładnej proporcji między wielkością sprzedaży dokonanej przez spółkę Schneider a wielkością sprzedaży VA Tech w momencie utworzenia VAS.

127 W tych okolicznościach skarżąca uważa, że Komisja bezzasadnie potraktowała ją w nierówny sposób.

128 Skarżąca twierdzi wreszcie, że Komisja winna była podzielić przypisaną TM T&D kwotę wyjściową między jej udziałowców odpowiednio wedle ich udziałów, aby uniknąć w ten sposób przy porównywaniu sytuacji, w jakiej znajdowali się poszczególni producenci w 2003 r., powrotu do danych z 2001 r., co sugeruje przedstawiony w motywie 66 zaskarżonej decyzji argument Komisji.

129 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej. Z jednej strony podnosi ona, że znaczenie celu realizowanego przez nią przy podziale kwoty wyjściowej TM T&D zostało potwierdzone przez Sąd w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345). Z drugiej strony przypadek spółki Schneider różni się od tego niniejszego pod wieloma względami.

130 Na wstępie należy przypomnieć, że Komisja w motywach 62 i 67 zaskarżonej decyzji postanowiła podzielić pomiędzy skarżącą a Toshibę przypisaną TM T&D kwotę wyjściową – celem odzwierciedlenia odmiennej w przypadku skarżącej i Toshiby zdolności do przyczynienia się do naruszenia w okresie poprzedzającym utworzenie TM T&D – na podstawie proporcji sprzedaży RIG dokonanej przez nie w 2001 r. Ze względu na to, że udział rynkowy skarżącej w zakresie RIG był znacznie większy niż udział Toshiby, Komisja w motywie 63 zaskarżonej decyzji przypisała skarżącej około dwóch trzecich kwoty wyjściowej TM T&D, Toshibie zaś tylko jedną trzecią tej kwoty.

131 W tym względzie, po pierwsze, bezsporne jest, że skarżąca i Toshiba posiadały po 50% udziału w kapitale TM T&D. Jednakże okoliczność ta nie ma znaczenia dla faktu, że zakresy działalności w zakresie RIG przeniesione przez skarżącą i Toshibę na TM T&D w momencie jej utworzenia oraz odpowiadające tej działalności udziały rynkowe nie były równe ze względu na sytuację konkurencyjną, w jakiej znajdowały się na rynku RIG odpowiednio skarżąca i Toshiba w istotnym dla oceny sprawy momencie.

132 W tych okolicznościach skarżąca błędnie powołuje się na proporcję udziałów posiadanych przez nią i Toshibę w kapitale TM T&D – na które to wielkości mogły wywrzeć wpływ okoliczności niezwiązane z rynkiem RIG – aby odejść od uwzględnienia rzeczywiście panującej na tym rynku sytuacji, odzwierciedlanej przez wielkość obrotów osiągniętych w 2001 r., czyli w ostatnim kompletnym roku poprzedzającym utworzenie TM T&D.

133 Po drugie, jeśli chodzi o część zarzutu opartą na naruszeniu zasady równego traktowania, należy przypomnieć, że z ww. w pkt 108 orzecznictwa wynika, iż za każdym razem, gdy Komisja postanawia nałożyć grzywny na podstawie prawa konkurencji, zgodnie z tą zasadą nie może ona traktować sytuacji porównywalnych w odmienny sposób, a sytuację odmiennych – w taki sam sposób, chyba że jest to obiektywnie uzasadnione.

134 W niniejszym przypadku bezsporne jest, że kwota grzywny skarżącej została obliczona według zasad odmiennych od tych, które zostały zastosowane przy obliczaniu grzywien producentów europejskich. Choć rzeczywiście tak było, należy podnieść, że skarżąca znajdowała się w sytuacji odmiennej od sytuacji tych producentów w ogóle, a spółki Schneider – w szczególności.

135 Po pierwsze, w roku referencyjnym prowadzona uprzednio przez skarżącą i Toshibę działalność w zakresie RIG była bowiem prowadzona przez ich przedsiębiorstwo joint venture, TM T&D. Okoliczność ta odróżnia przypadek skarżącej od przypadku przedsiębiorstw europejskich, z wyjątkiem spółek Schneider i VA Tech, które zgrupowały swą działalność w zakresie RIG w ramach VAS.

136 Po drugie, skarżąca błędnie twierdzi, że Komisja nie miała zamiaru odzwierciedlić przy określaniu grzywien dla spółek Schneider i VA Tech względnych sytuacji konkurencyjnych, w jakich znajdowało się tych dwóch udziałowców VAS. Jak bowiem zostało stwierdzone w pkt 275 ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345), instytucja ta zmierzała do tego samego celu w motywie 489 decyzji z 2007 r., w którym powołała się ona wyraźnie na „wkład, jaki wniosła spółka Schneider w przedsiębiorstwo joint venture w kategoriach sprzedaży” w momencie utworzenia VAS. Niemniej jednak Komisja uznała, że wkład ten był odpowiednio odzwierciedlany przez proporcję udziałów posiadanych przez spółkę Schneider w kapitale VAS.

137 W niniejszym przypadku zaś Komisja dysponowała jednoznacznymi i wyraźnymi dowodami – a mianowicie wielkością obrotów osiągniętych przez skarżącą i Toshibę w 2001 r. – świadczącymi o tym, że wielkość posiadanych przez nie odpowiednio w kapitale TM T&D udziałów nie była przez

większą część okresu naruszenia reprezentatywna dla ich indywidualnych pozycji rynkowych. W tym względzie skarżąca nie podnosi nawet istnienia takich dowodów dotyczących pozycji zajmowanej przez spółkę Schneider w ramach VAS.

138 W tych okolicznościach podjęta przez Komisję decyzja o rezygnacji z wykorzystania wielkości posiadanych przez skarżącą i Toshibę w TM T&D udziałów jako kryterium podziału kwoty wyjściowej tej spółki i o przyjęciu jako tego kryterium wielkości sprzedaży RIG dokonanej przez skarżącą i Toshibę w 2001 r. nie stanowi naruszenia zasady równego traktowania.

139 W zakresie, w jakim skarżąca podnosi w tym kontekście również to, że Komisja nie uzasadniła tego nierównego traktowania, którego miała się dopuścić w stosunku do skarżącej, należy odesłać do pkt 80–82 powyżej.

140 Po trzecie, jeśli chodzi o ww. w pkt 128 argument skarżącej, niewątpliwie prawdą jest, że okoliczność przyjęcia jako kryterium podziału sprzedaży RIG dokonanej przez skarżącą i Toshibę w 2001 r. wiąże się z zawarciem w obliczeniach danych dotyczących roku innego niż rok referencyjny, czyli 2003.

141 Przede wszystkim strony są jednak zgodne co do tego, że najbardziej istotną wielkością, na której oparta została zastosowana przez Komisję metoda obliczeniowa, jest obrót osiągnięty przez TM T&D w roku referencyjnym, co wiąże się z tym, że metoda ta umożliwia dokonanie obiektywnego porównania z innymi uczestniczącymi w kartelu przedsiębiorstwami. O okoliczności tej jest ponadto wyraźnie mowa w motywie 66 zaskarżonej decyzji.

142 Następnie, jak wynika z pkt 131 i 132 powyżej, uwzględnienie sprzedaży RIG dokonanej przez skarżącą i Toshibę w 2001 r. umożliwia odzwierciedlenie pozycji zajmowanych przez te spółki w rzeczywistości na rynku RIG przez większość okresu naruszenia, które to pozycje nie były wiernie wyrażone przez wielkości ich udziałów w kapitale TM T&D.

143 Wreszcie uwzględnienie sprzedaży RIG dokonanej przez skarżącą i Toshibę w 2001 r. jako kryterium podziału kwoty wyjściowej TM T&D zostało przyjęte przez Sąd w pkt 276 ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345) jako metoda umożliwiająca pogodzenie zasady równego traktowania, nakładającej wymóg przyjęcia w odniesieniu do wszystkich uczestników naruszenia tego samego okresu referencyjnego, z żywionym przez Komisję zamiarem odzwierciedlenia nierównej sytuacji konkurencyjnej, w jakiej znajdowały się skarżąca i Toshiba w momencie utworzenia TM T&D.

144 W świetle powyższego należy oddalić zarzut szósty.

W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu zasady proporcjonalności ze względu na obliczenie przez Komisję kwoty grzywny skarżącej w taki sam sposób, w jaki obliczyła ona grzywny producentów europejskich

145 W trzecim z podniesionych zarzutów skarżąca twierdzi, że Komisja dopuściła się naruszenia zasady proporcjonalności, obliczając kwotę nałożonej na skarżącą grzywny w taki sam sposób, w jaki obliczyła ona grzywny producentów europejskich. Wyjaśnia ona, że uczestniczyła w porozumieniu GQ, kwestionuje swe uczestnictwo we wspólnym uzgodnieniu i twierdzi, że nie uczestniczyła w porozumieniu EQ, o którym nie wiedziała. W tych okolicznościach, nawet przy założeniu, że skarżącą można było uznać za odpowiedzialną za wspólne uzgodnienie, przyjęte przez Komisję podejście polegające na ukaraniu jej w taki sam sposób, w jaki ukarała ona producentów europejskich, choć ci uczestniczyli, oprócz wspólnego uzgodnienia i porozumienia GQ, również w porozumieniu EQ, jest sprzeczne z zasadami słuszności i proporcjonalności. Jak bowiem wynika z orzecznictwa, uczestnictwo w dwóch poważnych naruszeniach należy karać surowiej niż uczestnictwo w jedynym tylko poważnym naruszeniu.

146 Skarżąca dodaje, że w tym kontekście Komisja w odpowiedzi na odwołanie skierowane przeciwko ww. w pkt 8 wyrokowi Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345) przyznała, iż spółka ABB uczyniła naruszenie jeszcze bardziej poważnym, przyznając, że oprócz producentów europejskich uczestniczyli w nim też producenci japońscy.

147 Tak samo naruszenia, w których uczestniczyła skarżąca, mają jej zdaniem różny stopień wagi. Choć bowiem porozumienie EQ skutkowało zniesieniem konkurencji pomiędzy rzeczywistymi konkurentami na rynku europejskim i pociągało za sobą istotne reperkusje na rynku europejskim, porozumienie GQ i rzekome wspólne uzgodnienie, jeśli jego istnienie zostanie wykazane, mogłyby co najwyżej usunąć konkurentów potencjalnych. W rzeczywistości zaś porozumienie GQ i rzekome wspólne uzgodnienie nie wywarły żadnego skutku w ramach EOG, skoro producenci japońscy, a w szczególności skarżąca, nie byli wiarygodnymi konkurentami na tym obszarze ze względu na istnienie obiektywnych przeszkód o charakterze gospodarczym i technicznym.

148 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej. W szczególności twierdzi ona, że naruszenie stwierdzone w decyzji z 2007 r. miało jednolity i ciągły charakter, a uczestnictwo w nim przedsiębiorstw japońskich, do których należała skarżąca, nie było mniej poważne niż uczestnictwo przedsiębiorstw europejskich.

149 Na wstępie należy podnieść, że twierdzenie skarżącej, zgodnie z którym kwestionuje ona swe uczestnictwo we wspólnym uzgodnieniu, wykracza poza zakres niniejszego sporu. To uczestnictwo zostało bowiem stwierdzone w decyzji z 2007 r., która stała się ostateczna w efekcie ogłoszenia ww. w pkt 25 wyroku Siemens/Komisja (EU:C:2013:866). Zaskarżona decyzja nie dotyczy natomiast tego stwierdzenia uczestnictwa skarżącej w naruszeniu, a jedynie – grzywny, którą w konsekwencji należało na skarżącą nałożyć.

150 W zakresie dotyczącym innych części zarzutów, zgodnie z orzecznictwem, jeśli naruszenie zostało popełnione przez kilka przedsiębiorstw, należy zbadać względną wagę udziału każdego z nich (zob. wyrok z dnia 8 lipca 1999 r., Komisja/Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Rec, EU:C:1999:356, pkt 150 i przytoczone tam orzecznictwo). Okoliczność, że przedsiębiorstwo nie uczestniczyło we wszystkich działaniach składających się na kartel lub że odgrywało nieznaczną rolę w działaniach, w których uczestniczyło, musi zostać zatem uwzględniona przy ocenie wagi naruszenia i określaniu kwoty grzywny (ww. wyrok Komisja/Anic Partecipazioni, EU:C:1999:356, pkt 90).

151 W niniejszym przypadku w pierwszej kolejności już w pkt 2–4 powyżej przypomniano, że Komisja w decyzji z 2007 r. stwierdziła istnienie jednolitego i ciągłego naruszenia obejmującego wspólne uzgodnienie, porozumienie GQ i porozumienie EQ. Skarżąca błędnie zatem daje do zrozumienia, że przedsiębiorstwa europejskie uczestniczyły w dwóch naruszeniach, podczas gdy ona sama – tylko w jednym.

152 W drugiej kolejności, wbrew temu, co twierdzi skarżąca, jej przyczynienie się do naruszenia nie może zostać uznane za mniejsze ze względu na to, że nie uczestniczyła ona w przydzielaniu dotyczących RIG projektów w EOG na zasadach określonych w porozumieniu EQ.

153 W tym względzie niewątpliwie prawdą jest, że uczestnictwo japońskich przedsiębiorstw w porozumieniach i uzgodnionych praktykach stwierdzonych w decyzji z 2007 r. i dotyczących EOG nie było tego samego rodzaju co uczestnictwo producentów europejskich. W ramach wspólnego uzgodnienia japońskie przedsiębiorstwa – a w ich liczbie skarżąca – zobowiązały się bowiem, iż odstąpią od wejścia na rynek EOG, a ich uczestnictwo polegało na powstrzymaniu się od działania. Europejskie przedsiębiorstwa natomiast dokonały rozdziału różnych dotyczących RIG projektów na tym rynku w drodze czynnych działań kartelowych (zob. podobnie wyrok z dnia 12 lipca 2011 r., Toshiba/Komisja, T-113/07, Zb.Orz., EU:T:2011:343, pkt 260).

154 Należy jednak podnieść, że powstrzymanie się od działania przez przedsiębiorstwa japońskie – a w ich liczbie skarżącą – było wstępną przesłanką umożliwienia przydzielania producentom europejskim dotyczących RIG projektów w EOG na przewidzianych w tym celu zasadach (ww. w pkt 153 wyrok Toshiba/Komisja, EU:T:2011:343, pkt 261). Przedsiębiorstwa japońskie, przestrzegając zaś zobowiązań przyjętych przez nie na podstawie wspólnego uzgodnienia, dokonały wkładu niezbędnego do funkcjonowania naruszenia jako całości.

155 Ponadto w pkt 220 i 226 ww. w pkt 153 wyroku Toshiba/Komisja (EU:T:2011:343) Sąd stwierdził, że uczestnictwo japońskich przedsiębiorstw we wspólnym uzgodnieniu, obejmującym mechanizmy informowania i księgowania, wiązało się z tym, iż przedsiębiorstwa te wiedziały już, że projekty dotyczące RIG w ramach EOG były zastrzeżone dla producentów europejskich, oraz mogły racjonalnie przewidzieć, iż projekty te zostały przydzielone w ramach mechanizmu mającego znamiona zmowy. Tak więc niezależnie od tego, czy producenci japońscy wiedzieli o porozumienia EQ jako takim, posiadali oni aktualną wiedzę o uregulowanym w tym porozumieniu i mającym znamiona naruszenia zachowaniu.

156 Należy zatem wyciągnąć wniosek, że skarżąca przyczyniła się do naruszenia w stopniu porównywalnym co przedsiębiorstwa europejskie.

157 W trzeciej kolejności nie można też uwzględnić podniesionego przez skarżące argumentu dotyczącego faktu, że ABB uczyniła naruszenie jeszcze bardziej poważnym, przyznając, iż oprócz producentów europejskich uczestniczyli w nim też producenci japońscy. Wprawdzie nie ulega wątpliwości, że waga naruszenia jest tym większa, im więcej ma ono uczestników, niemniej jednak okoliczność ta nie umożliwia wyciągnięcia uzasadnionych wniosków w przedmiocie względnego przyczynienia się do uczestnictwa w danym naruszeniu różnych grup tych samych uczestników.

158 W czwartej kolejności, w zakresie dotyczącym porównania wagi różnego rodzaju rozpatrywanych zachowań antykonkurencyjnych, skarżąca, po pierwsze, zmierza do sztucznego rozdzielenia składników stwierdzonego w decyzji z 2007 r. jednolitego naruszenia.

159 Po drugie, podnoszona przez nią argumentacja została oparta na przesłance faktycznej, zgodnie z którą skarżąca nie była wiarygodnym konkurentem w ramach EOG. Jak zaś wynika z pkt 161–182 poniżej, przesłanka ta nie została przez skarżącą wykazana w sposób wymagany prawem, co wiąże się z tym, że nie można jej uwzględnić w ramach niniejszego zarzutu.

160 W świetle wszystkich powyższych rozważań zarzut trzeci należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na błędzie, jakiego miała dopuścić się Komisja przy ustalaniu wpływu zachowania skarżącej i, co za tym idzie, obliczaniu nałożonej na nią grzywny, nie biorąc pod uwagę przedstawionych jej dowodów natury technicznej i gospodarczej

161 W ramach zarzutu czwartego skarżąca utrzymuje, że Komisja dopuściła się błędu przy ustalaniu wpływu zachowania skarżącej i, co za tym idzie, obliczaniu nałożonej na nią grzywny, nie biorąc pod uwagę przedstawionych jej dowodów natury technicznej i gospodarczej. Wyjaśnia ona, że po otrzymaniu pisma w sprawie przedstawienia zarzutów z 2006 r. powierzyła ona niezależnym podmiotom sporządzenie ekspertyz: technicznej i gospodarczej, w których ponad wszelką wątpliwość stwierdzone zostało, iż dostawca inny niż europejski nie miał, poza ograniczonymi przypadkami bardzo szczególnych rodzajów sprzedaży, żadnej szansy na to, by w latach 1988–2004 wejść na europejski rynek RIG ze względu na istniejące przeszkody techniczne i gospodarcze (zwanych dalej „ekspertyzami zewnętrznymi”).

162 Komisja, dokonując analizy reperkusji zarzucanych naruszeń na rynku europejskim, nie wzięła pod uwagę tych ekspertyz zewnętrznych i nie przedstawiła szczegółowych argumentów mających na celu ich obalenie. Ograniczyła się ona bowiem do uznania ich za zredagowane w kategoriach rodzajowych analizy ogólne, mimo że dostarczały one wiarygodnego wyjaśnienia tego, dlaczego skarżąca nie prowadziła sprzedaży w Europie, co również ma znaczenie w zakresie dotyczącym odpowiedzialności ponoszonej przez przedsiębiorstwo z tytułu art. 101 TFUE.

163 Zdaniem skarżącej Komisja popełniła zaś błąd, wychodząc z założenia, iż skarżąca mogła sprzedawać RIG w Europie, i to pomimo wypływających z ekspertyz zewnętrznych jednoznacznych wniosków, zgodnie z którymi przez większość okresu naruszenia nie mogła ona bezpośrednio sprzedawać RIG klientom europejskim. Z tego względu instytucja ta dopuściła się zdaniem skarżącej naruszenia obowiązku przeanalizowania przy ustalaniu kwoty grzywny gospodarczych skutków ewentualnego antykonkurencyjnego zachowania, co pociągnęło za sobą nałożenie na skarżącą nieproporcjonalnie wysokiej grzywny.

164 Komisja kwestionuje zasadność argumentów podniesionych przez skarżącą, a w szczególności znaczenie i moc dowodową ekspertyz zewnętrznych.

165 W tym względzie z pkt 1A wytycznych w sprawie metody ustalania grzywien wynika, że przy obliczaniu grzywny należy wziąć pod uwagę rzeczywiste ekonomiczne możliwości spowodowania przez sprawców naruszenia znaczących szkód innym podmiotom, w szczególności konsumentom.

166 Podniesiona przez skarżącą argumentacja sprowadza się w zasadzie do twierdzenia, że jej uczestnictwo w naruszeniu nie mogło wywołać szkód w systemie konkurencji w ramach EOG, wbrew temu, co zostało stwierdzone przez Komisję w motywach 314–318 decyzji z 2007 r., które to motywy można uwzględnić w niniejszym przypadku, gdyż nie zostały one zakwestionowane przez Sąd w ww. w pkt 8 wyroku Mitsubishi Electric/Komisja (EU:T:2011:345).

167 W pierwszej kolejności należy w tym względzie zauważyć, że jak stwierdziła Komisja w motywie 317 decyzji z 2007 r., istnienie wspólnego uzgodnienia, a w szczególności mechanizmów informowania i księgowania, oznacza, iż japońscy producenci byli postrzegani przez europejskich producentów jako wiarygodni potencjalni konkurenci pomimo pewnych obiektywnych barier wejścia, których istnienia instytucja ta zresztą nie kwestionuje. Gdyby tak nie było, wspólne uzgodnienie nie zostałoby zawarte i nie byłoby przestrzegane przez europejskich producentów, dla których powodowałoby ono wówczas utratę części projektów dotyczących RIG poza EOG. Jako że europejscy producenci znajdowali się w szczególnie dobrym położeniu, aby móc ocenić sytuację w EOG ze względu na swą uprzywilejowaną pozycję w Europie, zaakceptowanie przez nich wspólnego uzgodnienia stanowi argument poważnie podważający prawdopodobieństwo tezy bronionej przez skarżącą (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 lipca 2011 r., Hitachi i in./Komisja, T-112/07, Zb.Orz., EU:T:2011:342, pkt 319).

168 W drugiej kolejności należy zaznaczyć, że przedstawione przez skarżącą ekspertyzy zewnętrzne zostały opracowane na szczególne potrzeby obrony w ramach postępowania, które doprowadziło do wydania decyzji z 2007 r. Jak podniosła Komisja w motywie 318 decyzji z 2007 r., w ekspertyzach tych wykorzystano ogólne sformułowania i nie świadczą one o tym, że strona prowadziła dyskusje na temat wykonalności lub handlowej dogodności wejścia na rynek EOG.

169 Ponadto w zakresie dotyczącym ekspertyzy gospodarczej należy zauważyć, że niektóre z podnoszonych argumentów zostały oparte na istniejących różnicach pomiędzy europejskimi rynkami krajowymi czy też na preferencji dla dostawcy już zainstalowanego wyposażenia. Zaś co najmniej w zakresie dotyczącym krajów europejskich innych niż kraje macierzyste istniejące różnice między rynkami krajowymi wywierałyby również wpływ na producentów europejskich, co skutkuje tym, że producenci japońscy nie znajdowali się pod tym względem w gorszej pozycji. Tak samo wcześniejsze zadowalające

stosunki z dostawcą wydają się stawiać w niekorzystnej pozycji wszystkich innych dostawców, niezależnie od tego, czy są to dostawcy europejscy, czy japońscy (zob. analogicznie ww. w pkt 167 wyrok Hitachi i in./Komisja, EU:T:2011:342, pkt 323).

170 Ponadto pewne z przedstawionych w ekspertyzie ekonomicznej argumentów nie są przekonywające.

171 Jeśli chodzi bowiem o wspomniane w pkt 3 tej ekspertyzy bariery instytucjonalne, sami twórcy ekspertyzy przyznają, że począwszy od 1996 r. ich znaczenie zmalało.

172 Jeśli chodzi o zawartą w pkt 4.1 ekspertyzy gospodarczej analizę kosztów związanych z produkcją, jej autorzy opierają się, w zakresie dotyczącym kosztu siły roboczej, na „średniej różnicy" odnoszącej się do lat 1980–2003. Zastosowanie tego zbyt ogólnego podejścia doprowadziło do zawarcia w obliczeniach danych, które są pozbawione znaczenia, i co bardziej znaczące, do zaciemnienia faktu, że różnica ta była w pewnych okresach, a w szczególności w latach 1996–2003, znacznie mniejsza, co wynika z rys. 4 na s. 15 ekspertyzy ekonomicznej. Tak samo jeśli chodzi o koszt stali, zawarte w tabeli 4 na s. 16 ekspertyzy ekonomicznej dane, zgodnie z którymi ceny w Japonii były w latach 1997–2004 o 3% niższe, przeczą dokonanemu przez twórców ekspertyzy i przedstawionemu na tej samej stronie stwierdzeniu, zgodnie z którym „Japonia znajduje się w zakresie dotyczącym stali w takiej samej sytuacji konkurencyjnej". Tak więc wskazana w tabeli 5 ekspertyzy ekonomicznej i wynosząca 22% różnica kosztów dotyczących produkcji nie jest wiarygodna, w szczególności w zakresie dotyczącym drugiej połowy okresu naruszenia.

173 Twórca ekspertyzy technicznej natomiast współpracował już wcześniej ze skarżącą w przedmiocie dwóch projektów, co może podważać w pewnym stopniu jego niezależność. Tak samo ekspert ten wydaje się mieć szczegółową bezpośrednią wiedzę jedynie w zakresie dotyczącym rynku brytyjskiego, a jego wnioski w przedmiocie innych krajów EOG opierają się na informacjach dostarczonych przez inne podmioty prowadzące działalność w tym sektorze, co wynika z pkt 1, 20, 22 i 31 ekspertyzy technicznej. Ponadto niektóre z zawartych w tej ekspertyzie, w szczególności w jej pkt 4, 5, 31 i 32, wniosków nie dotyczą dziedziny technicznej lub też zostały sformułowane w mało kategoryczny, a wręcz ostrożny sposób.

174 Niemniej jednak w tej ekspertyzie technicznej przedstawione zostały dwa utrudnienia natury technicznej, które wydają się a priori istotne, a mianowicie wspomniana w pkt 29 i 30 ekspertyzy technicznej częściowa niezgodność RIG oferowanych przez skarżącą z parametrami wymaganymi przez klientów europejskich oraz konieczność przeprowadzania dodatkowych testów w uznanym przez klientów europejskich niezależnym laboratorium, o którym mowa w pkt 28 ekspertyzy technicznej. Niemniej jednak sam twórca ekspertyzy technicznej w jej pkt 30 przyznaje, że skarżąca mogła tworzyć produkty przeznaczone na rynek europejski. Jedyne jego zastrzeżenia w tej kwestii dotyczą kosztów takiej operacji, co jednak stanowi stwierdzenie wykraczające poza kontekst ekspertyzy technicznej i, co za tym idzie, wiedzę fachową jej twórcy.

175 Ponadto w ww. w pkt 167 wyroku Hitachi i in./Komisja (EU:T:2011:342) Sąd stwierdził w tym względzie, że japoński producent pragnący wejść na rynek EOG musiał dostosować dany produkt do obowiązujących przepisów wynikających ze standardów określonych przez Międzynarodową Komisję Elektrotechniczną, przeprowadzić pewną liczbę testów zgodności i uzyskać odpowiadające im świadectwa. Skarżąca nie kwestionuje jednak tego, że producenci japońscy byli w przeszłości w stanie spełnić te formalności, gdyż dokonywali oni sporadycznie sprzedaży RIG w EOG, a także prowadzili normalną sprzedaż na innych obszarach, na których również miały zastosowanie standardy określone przez Międzynarodową Komisję Elektrotechniczną (zob. analogicznie ww. w pkt 167 wyrok Hitachi i in./Komisja, EU:T:2011:342, pkt 321).

176 Ta ekspertyza techniczna odnosi się też do dodatkowych wymogów i zwyczajów technicznych stosowanych w niektórych państwach Europy Zachodniej. Tymczasem, przynajmniej jeżeli chodzi o kraje inne niż kraje macierzyste, wymogi takie miały zastosowanie do wszystkich potencjalnych dostawców, europejskich lub japońskich (zob. analogicznie ww. w pkt 167 wyrok Hitachi i in./Komisja, EU:T:2011:342, pkt 322).

177 Podobna sytuacja zachodzi, jeżeli chodzi o rzekomą preferencję dla produktów krajowych, o której mowa w pkt 26 i 29 ekspertyzy technicznej, ponieważ z zaskarżonej decyzji wynika, iż krajami EOG innymi niż kraje macierzyste były właśnie te, w których nie było wiarygodnych dostawców krajowych. Takie rozumowanie znajduje też, z wymienionych w pkt 169 powyżej powodów, a fortiori zastosowanie w przypadku wspomnianej w pkt 26, 28 i 31 ekspertyzy technicznej rzekomej preferencji dla dostawcy już zainstalowanego wyposażenia.

178 Ponadto z ekspertyzy technicznej wynika, że w większości przypadków opisane w nim bariery wejścia na rynek począwszy od drugiej połowy lat 90. stopniowo malały.

179 Kończąc analizę tych dwóch ekspertyz, należy podnieść, że przeciwko ich mocy dowodowej świadczy też rzeczywiście panująca na rynku sytuacja. Jak zostało to bowiem przypomniane w pkt 175 powyżej i jak wynika to z motywu 316 decyzji z 2007 r., producenci japońscy, a w ich liczbie skarżąca, byli w przeszłości w stanie dokonywać sporadycznej sprzedaży RIG w EOG, a także bardziej regularnej sprzedaży w pozostałej części Europy oraz w basenie Morza Śródziemnego. W rozpatrywanym w niniejszej sprawie okresie byli oni zatem w stanie przekroczyć bariery analogiczne do tych powoływanych przez skarżącą.

180 W trzeciej kolejności należy zauważyć, że przedłużające się istnienie wspólnego uzgodnienia i w konsekwencji nieobecność japońskich producentów na rynku EOG mogły w sztuczny sposób wzmocnić niektóre ze wspomnianych przez skarżące barier wejścia, a w szczególności te związane z akceptacją japońskich dostawców przez europejskich klientów. Niedopuszczalne jest jednak, by skarżąca powoływała się na konsekwencje funkcjonowania naruszenia, w którym uczestniczyła, po to, aby żądać obniżenia grzywny nałożonej na nią za to samo naruszenie (zob. analogicznie ww. w pkt 167 wyrok Hitachi i in./Komisja, EU:T:2011:342, pkt 327).

181 W świetle całokształtu powyższych względów należy dojść do wniosku, że skarżąca nie poparła w wymagany prawem sposób swego twierdzenia, zgodnie z którym jej uczestnictwo w naruszeniu nie mogło wywołać szkód w systemie konkurencji w ramach EOG. W tych okolicznościach Komisji nie można zarzucać, że przy obliczaniu kwoty grzywny nałożonej na skarżącą nie wzięła pod uwagę tego twierdzenia.

182 W rezultacie zarzut czwarty należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu przy obliczaniu mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego obowiązku uzasadnienia oraz zasad równego traktowania i proporcjonalności

183 Skarżąca twierdzi, że Komisja naruszyła przy obliczaniu zastosowanego wobec skarżącej mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego obowiązek uzasadnienia oraz zasady równego traktowania i proporcjonalności.

184 Przypomina ona w tym względzie, że progi przyjęte celem podziału uczestników kartelu na kategorie służące ustaleniu tych mnożników należy określać w spójny i obiektywny sposób. Stoi ona na stanowisku, że Komisja nie powinna była zaliczać skutku odstraszającego do trzeciej kategorii ze służącym zapewnieniu mnożnikiem wynoszącym 1,5, lecz powinna go była zaliczyć do tej samej kategorii, do której zaliczyła spółkę ABB, z mnożnikiem wynoszącym 1,25.

185 Po pierwsze, różnica między obrotami skarżącej a obrotami osiągniętymi przez spółkę ABB jest porównywalna z różnicą między obrotami osiągniętymi przez Siemensa i Hitachi, które to spółki zostały zaliczone do kategorii pierwszej z mnożnikiem wynoszącym 2,5.

186 Po drugie, różnice między obrotami przedsiębiorstw należących do pierwszej i drugiej kategorii a tymi należącymi do kategorii drugiej i trzeciej są zdaniem skarżącej znacznie bardziej znaczące niż różnica między obrotami skarżącej a tymi osiągniętymi przez spółkę ABB.

187 W tym kontekście Komisja nie przedstawiła zdaniem skarżącej obiektywnego uzasadnienia przyjętego podejścia, naruszając w ten sposób zasady równego traktowania i proporcjonalności. Skarżąca twierdzi więc, że Sąd powinien zastosować w stosunku do niej służący zapewnieniu skutku odstraszającego mnożnik wynoszący 1,25, podobnie jak w ww. w pkt 66 wyroku Tokai Carbon i in./Komisja (EU:T:2004:118).

188 Komisja kwestionuje zasadność argumentów skarżącej.

189 W tym względzie z pkt 320 ww. w pkt 70 wyroku Siemens/Komisja (EU:T:2011:68) wynika, że określone w decyzji z 2007 r. mnożniki służące zapewnieniu skutku odstraszającego, do których Komisja odesłała w motywach 70 i 71 zaskarżonej decyzji, są proporcjonalne do obrotów wszystkich przedsiębiorstw objętych dochodzeniem z wyjątkiem Siemensa, dla którego stosunek ten jest nawet degresywny, jako że w odniesieniu do niego zastosowano ten sam mnożnik co do spółki Hitachi, podczas gdy światowy obrót Siemensa w 2005 r. był wyższy o ponad 6 mld EUR od światowego obrotu osiągniętego przez Hitachi.

190 Zgodnie z tym samym pkt 320 ww. w pkt 70 wyroku Siemens/Komisja (EU:T:2011:68) taki stosunek proporcjonalności jest wystarczający w świetle wymogów określonych w pkt 338 wyroku z dnia 5 kwietnia 2006 r. Degussa/Komisja (T-279/02, Zb.Orz., EU:T:2006:103), zgodnie z którym podział przedsiębiorstw na kategorie, zgodnie z zasadą równego traktowania, w celu określenia mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego winien być obiektywnie uzasadniony.

191 Tak samo w pkt 322 ww. w pkt 70 wyroku Siemens/Komisja (EU:T:2011:68) Sąd nie uwzględnił jako nieskutecznego powołanego w tym przypadku przez skarżącą ww. w pkt 66 wyroku Tokai Carbon in./Komisja (EU:T:2004:118) ze względu na to, że wyrok ten został wydany w innych okolicznościach faktycznych.

192 W tych okolicznościach należy dojść do wniosku, że mnożnik służący zapewnieniu skutku odstraszającego należy ustalać zgodnie z obiektywnie uzasadnioną metodą, zwłaszcza jeśli chodzi o podjętą przez Komisję decyzję o zaliczeniu skarżącej do kategorii odmiennej niż ta, do której została zaliczona spółka ABB.

193 Należy zatem oddalić część zarzutu opartą na naruszeniu zasad równego traktowania i proporcjonalności.

194 Ze względu zaś na to, że skarżąca nie została potraktowana w nierówny sposób, Komisja nie miała obowiązku dostarczenia szczególnego uzasadnienia ustalonego w stosunku do niej mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego.

195 Wreszcie, jak zostało to podniesione w pkt 70 powyżej, z pkt 310–317 ww. w pkt 70 wyroku Siemens/Komisja (EU:T:2011:68) wynika, że w motywie 491 decyzji z 2007 r. Komisja przedstawiła w wymagany prawem sposób okoliczności wzięte pod uwagę przy zwiększaniu kwot wyjściowych grzywien celem zapewnienia ich odstraszającego skutku. Ze względu na to, że ustalenie to może znaleźć zastosowanie do służącego zapewnieniu skutku odstraszającego mnożnika zastosowanego

w odniesieniu do skarżącej w zaskarżonej decyzji, należy wyciągnąć wniosek, iż skarżąca była w stanie poznać podstawy tego podwyższenia w zakresie dotyczącym kwoty wyjściowej nałożonej na nią grzywny oraz dochodzić swych praw, zaś Sąd był w stanie dokonać kontroli tego podwyższenia.

196 Należy zatem w każdym razie oddalić część zarzutu opartą na naruszeniu obowiązku uzasadnienia oraz zarzut drugi w całości.

197 Ze względu na to, że wszystkie zarzuty podniesione na poparcie żądania głównego zostały oddalone, żądanie to należy w całości oddalić.

W przedmiocie podniesionego tytułem ewentualnym żądania obniżenia kwoty grzywny

198 Tytułem ewentualnym skarżąca zwraca się do Sądu o zmianę art. 1 zaskarżonej decyzji celem uchylenia albo obniżenia kwoty nałożonej na nią grzywny.

199 W tym względzie należy stwierdzić, że to podniesione tytułem ewentualnym żądanie zostało oparte na tych samych zarzutach i argumentach co te, które zostały wysunięte na poparcie żądania głównego. Uwzględniając zatem powyższe oraz w braku w niniejszym przypadku innych okoliczności mogących prowadzić do uchylenia albo, w odpowiednim wypadku, obniżenia kwoty nałożonej na skarżącą grzywny, nie zachodzi potrzeba uwzględnienia przez Sąd, w ramach wykonywania przezeń prawa nieograniczonego orzekania, żądania podniesionego tytułem ewentualnym.

200 Należy zatem oddalić skargę w całości.

W przedmiocie kosztów

201 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, należy – zgodnie z żądaniem Komisji – obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (pierwsza izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) Mitsubishi Electric Corp. zostaje obciążona kosztami postępowania.

Kanninen Pelikánová Buttigieg

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 19 stycznia 2016 r.

Podpisy

Spis treści

Okoliczności powstania sporu 2

Postępowanie i żądania stron 4

Co do prawa 5

W przedmiocie głównego żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji 5

W przedmiocie zarzutu pierwszego, opartego na naruszeniu obowiązku uzasadnienia, zasady dobrej administracji oraz przysługującego skarżącej prawa do obrony 5

– W przedmiocie części zarzutu dotyczących o naruszenia przysługującego skarżącej prawa do obrony 6

– W przedmiocie części zarzutu dotyczących uzasadnienia zaskarżonej decyzji 8

W przedmiocie zarzutu siódmego, opartego na naruszeniu obowiązku uzasadnienia oraz przysługującego skarżącej prawa do obrony w zakresie dotyczącym ustalenia proporcji, w jakiej należy podzielić pomiędzy skarżącą i Toshibę przypisaną TM T&D kwotę wyjściową. 11

W przedmiocie zarzutu dziewiątego, opartego na naruszeniu obowiązku uzasadnienia oraz przysługującego skarżącej prawa do obrony w zakresie dotyczącym metody przypisania jej kwoty wyjściowej w odniesieniu do okresu poprzedzającego utworzenie TM T&D 12

W przedmiocie zarzutu ósmego, opartego na naruszeniu zasad równego traktowania i proporcjonalności w zakresie dotyczącym metody, za pomocą której skarżącej przypisano kwotę wyjściową w odniesieniu do okresu poprzedzającego utworzenie TM T&D. 14

W przedmiocie zarzutu szóstego, opartego na naruszeniu przy ustalaniu proporcji, w jakiej należy podzielić pomiędzy skarżącą i Toshibę kwotę wyjściową TM T&D, zasad równego traktowania i proporcjonalności 17

W przedmiocie zarzutu trzeciego, opartego na naruszeniu zasady proporcjonalności ze względu na obliczenie przez Komisję kwoty grzywny skarżącej w taki sam sposób, w jaki obliczyła ona grzywny producentów europejskich 19

W przedmiocie zarzutu czwartego, opartego na błędzie, jakiego miała dopuścić się Komisja przy ustalaniu wpływu zachowania skarżącej i, co za tym idzie, obliczaniu nałożonej na nią grzywny, nie biorąc pod uwagę przedstawionych jej dowodów natury technicznej i gospodarczej. 21

W przedmiocie zarzutu drugiego, opartego na naruszeniu przy obliczaniu mnożnika służącego zapewnieniu skutku odstraszającego obowiązku uzasadnienia oraz zasad równego traktowania i proporcjonalności 24

W przedmiocie podniesionego tytułem ewentualnym żądania obniżenia kwoty grzywny 26

W przedmiocie kosztów 26